

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZPRÁVA O EXTREMISMU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2014

**Ministerstvo vnitra
Odbor bezpečnostní politiky
Praha 2015**

Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2014 byla schválena vládou dne 25. května 2015 usnesením č. 389.

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

OBSAH

OBSAH	3
1. Úvod	4
2. Vymezení pojmu extremismus	5
3. Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2014	6
3.1. Shrnutí	6
3.2. Hlavní bezpečnostní hrozby a rizika pro ČR	7
3.3. Zvýšené mezietnické napětí	7
3.4. Pravicový extremismus	8
3.4.1. Struktura a subjekty scény	8
3.4.2. Aktivity scény	13
3.5. Levicový extremismus	14
3.5.1. Struktura a subjekty scény	14
3.5.2. Aktivity scény	19
3.6. Sdružovací agenda	20
3.7. Statistiky trestné činnosti s extremistickým podtextem	21
3.7.1. Úvod	21
3.7.2. Celorepubliková statistika	22
3.7.3. Statistika podle krajů	24
3.7.4. Statistika podle skutků	25
3.7.5. Pachatelé	26
3.7.6. Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů	31
3.7.7. Trestná činnost příslušníků Armády ČR	31
3.7.8. Soudní statistiky	32
3.7.9. Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství	34
3.7.10. Statistiky Probační a mediační služby	39
3.7.11. Trestná činnost s antisemitským kontextem	40
3.7.12. Trestná činnost motivovaná nenávistí proti Romům	41
3.7.13. Trestná činnost motivovaná nenávistí proti muslimům	41
3. Zahraniční vlivy dopadající na českou extremistickou scénu	42
3.1. Situace v Rusku a na Ukrajině	42
3.2. Krajní pravice v Evropě v roce 2014	44
3.3. Významné krajně pravicové ideologické projekty v roce 2014	48
3.4. Závažné incidenty spáchané sympatizanty krajní pravice	50
3.5. Opatření vůči krajní pravici	52
3.6. Události na poli krajní levice	54
4. Seznam použitých zkratk	58

1. Úvod

Zpráva o extremismu a souvisejících jevech na území České republiky v roce 2014 je předkládána na základě usnesení vlády ze dne 21. května 2014 č. 372. Vyhodnocení plnění Koncepce boje proti extremismu pro rok 2014 a Koncepce boje proti extremismu pro rok 2015 jsou obsaženy v samostatných dokumentech.

Dokument nezachycuje všechny rasistické a xenofobní projevy, za které byly odpovědné osoby, které nejsou příslušníky či sympatizanty extremistických uskupení. Zachycení všech rasistických a xenofobních chování, činů či výroků na celostátní i regionální úrovni přesahuje rámec dokumentu i problematiky extremismu, tak jak jí vnímá Ministerstvo vnitra. Primárním cílem dokumentu je popis aktivit subjektů, které jsou Ministerstvem vnitra pokládány za extremistické.

Zpracovatelem zprávy je Ministerstvo vnitra. Podkladovými materiály přispěli zástupci zpravodajských služeb, Policie ČR, resortů státní správy, konkrétně spravedlnosti, zahraničních věcí, obrany a Nejvyššího státního zastupitelství.

Divácké násilí, respektive chuligánství je v rámci Ministerstva vnitra řešeno samostatně. Relevantní dokumenty a zprávy k hooligans lze nalézt na webových stránkách: <http://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. Přesto jsou ve Zprávě o významných událostech spojených s chuligány zmínky, protože řada z nich je zároveň aktivní na extremistické scéně. Dokument k extremismu se nezabývá sektami a pseudonáboženskými organizacemi, protože v souvislosti s nimi nebyly zaznamenány výraznější aktivity spjaté s bezpečnostním rizikem prorůstání do státních struktur, pronikání do politické či ekonomické sféry či ohrožování demokratických struktur státu.

Dokument je zpracováván každoročně. Jeho cílem je pravidelně informovat veřejnost dění na tuzemské extremistické scéně. Na základě poznatků v něm obsažených se přijímají nová opatření.

První pasáž o tuzemské scéně je zpracována z podkladů Bezpečnostní informační služby a Policie ČR, konkrétně specialistů na extremismus z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služky kriminální policie a vyšetřování a Krajských ředitelství Policie ČR.

Statistiky poskytly Policie ČR, Nejvyšší státní zastupitelství, Ministerstvo spravedlnosti a Probační a mediační služba ČR.

Třetí část se věnuje zahraničním vlivům dopadajícím na českou extremistickou scénu. Zpracovali ji experti z Masarykovy univerzity v Brně s přispěním Ministerstva zahraničních věcí, konkrétně vybraných zastupitelských úřadů v evropských zemích.

Na závěr jsou uvedeny použité zkratky.

V dokumentu jsou použity fotografie, které byly pořízeny pracovníky Policie ČR a Ministerstva vnitra. U fotografií, které pocházejí z jiných zdrojů, např. v pasáži o zahraničních vlivech, je toto uvedeno.

2. Vymezení pojmu extremismus

Pojem „extremismus“ je v tomto dokumentu definován identicky jako v předchozích výročních dokumentech. Tato obsáhlá definice byla naposledy v plném znění zveřejněna ve Zprávě o problematice extremismu na území ČR v roce 2002, k níž přijala vláda ČR dne 9. července 2003 usnesení č. 669.¹ V této souvislosti je rovněž možné odkázat na ustálenou judikaturu soudů v souvislosti s výkladem pojmu hnutí.²

Ne všechny subjekty ve Zprávě obsažené se v roce 2014 dopouštěly nezákonné činnosti. Z dlouhodobého hlediska ale naplňují znaky extremismu, tak jak jsou definovány v předchozích výročních dokumentech.

Zpráva se stále drží pojmu extremismus, nicméně Ministerstvo vnitra do budoucna nevyklučuje komplementaritu s koncepty hate (bias) crimes (tj. trestných činů z nenávisti, trestných činů z předpojatosti nebo trestných činů s kolektivní předsudečnou motivací) a zastává názor, že existuje prostor pro posilování prvků hate (bias) crimes u policejních a justičních složek.

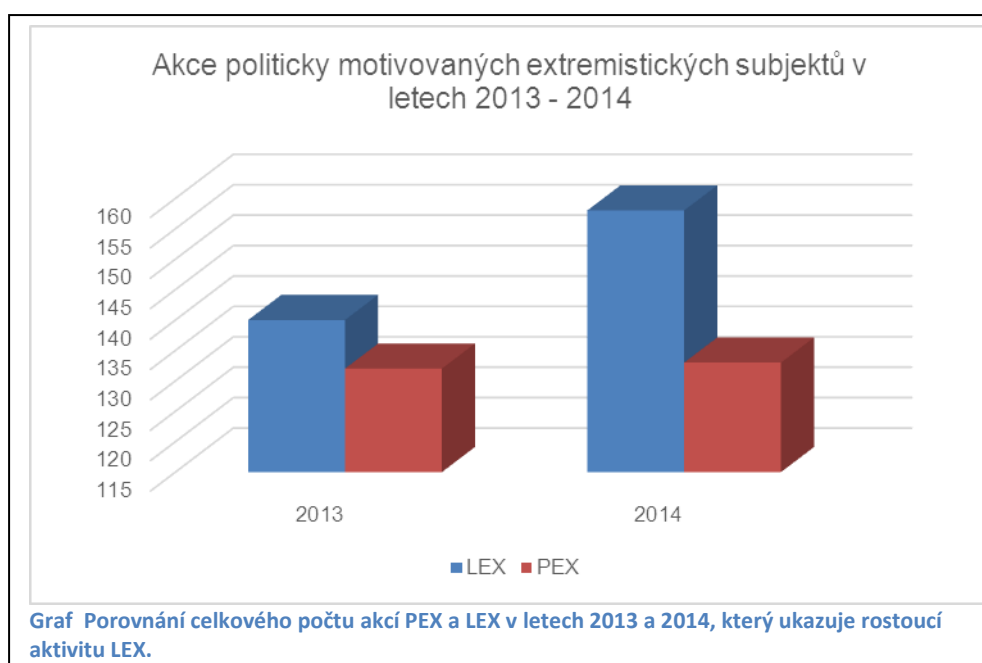
¹ Viz <http://www.mvcr.cz> (rubrika „Bezpečnostní hrozby“, podrubrika Extremismus, „Strategie boje proti extremismu a Výroční zprávy o extremismu“).

² Zejména pak na stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu Tpjn 302/2005 (č. 11/2007 Sb., rozh.tr.), dále pak na usnesení NS 5 Tdo 79/2006, NS 5 Tdo 337/2002, NS 3 Tdo 1174/2004, usnesení krajského soudu v Brně, sp. Zn. 4 T 98/2009.

3. Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2014

3.1. Shrnutí

- **Série protiromských demonstrací z roku 2013 se neopakovala.** Došlo k poklesu počtu a frekvence těchto shromáždění. Veřejnost spatřovala, že extremistické subjekty nepřinášejí řešení. Subjekty státní správy a samosprávy začaly více rozvíjet aktivity namířené do sociálně vyloučených lokalit.
- Pokračovala **krize pravicově extremistické scény.** Docházelo **k další fragmentaci, poklesu aktivit ve veřejném prostoru.**
- Pravicově extremistická scéna hledala jiná než protiromská mobilizační témata. Začala **akcentovat islamofobii** a obranu evropských, resp. národních tradic a kultury. Více reflektovala zahraniční trendy. Výrazněji se začala projevovat islamofobní scéna.
- Došlo **k nárůstu aktivit levicově extremistické scény.** Krajní levice se začala více orientovat na lokální problémy a témata, v některých případech využívajíc kontaktů do místní samosprávy. I levicoví extremisté čerpali inspiraci v zahraničí. Stejně jako v minulosti pokračovaly mobilizační kampaně.
- Byl zaznamenán **vyšší počet tzv. přímých akcí**, útoků směřujících zejména proti majetku.
- V průběhu roku 2014 bylo na území ČR **zaznamenáno celkem 291** akcí pořádaných politicky extremistickými subjekty, případně akcí, na kterých se tyto subjekty či jednotlivci podílely. Oproti roku 2013, kdy bylo zaznamenáno celkem 272 akcí, se tak jedná o mírný nárůst.

- Nejvyšší počet akcí a ostatně i dalších aktivit obou extremistických scén byl zaznamenán, jako každoročně v Praze. Následuje Jihomoravský, Ústecký, Olomoucký a Moravskoslezský kraj. V dalších krajích je aktivita extremistických uskupení spíše nepravidelná. Oživení aktivit jak pravicové, tak i levicově extremistické scény bylo

zaznamenáno v Jihočeském kraji. Krajiní pravice má tradičně silné zastoupení v Moravskoslezském, Ústeckém, Karlovarském, zčásti i Olomouckém a Jihomoravském kraji, krajiní levice je poměrně etablovaná v Olomouckém, Libereckém, Ústeckém a Zlínském kraji.

3.2. Hlavní bezpečnostní hrozby a rizika pro ČR

- Obecně snaha extremistů **štěpit společnost a oslabovat ČR vytvářením antagonismů** na základě etnického, náboženského, třídního, či jiného klíče.
- Další **nárůst mezietského napětí** včetně demonstrací a projevů násilí. Lokální spouštěcí incidenty mají stále potenciál mobilizovat veřejnost.
- Možný **výskyt radikalizovaných militantních jedinců či malých skupin**, které mohou k prosazení svých zájmů použít násilí.
- **Přejímání extremistických prvků do politického mainstreamu.**
- Možný **vznik politicko extremistického subjektu s charismatickým vůdcem**, který dokáže sjednotit extremistickou scénu a oslovit další potenciální příznivce.

3.3. Zvýšené mezietské napětí

V roce 2014 došlo **k poklesu počtu a frekvence demonstrací, které měly výlučně protiromský charakter**. Důvodem jejich konání byly i nadále především drobné incidenty mezi romským a majoritním etnikem.

Rovněž pokračoval trend z druhé poloviny roku 2013, kdy po navýšení protiromských shromáždění organizovaných zvláště pravicovými extremisty a zaměřených spíše konfrontačně **ubyl počet běžných občanů na těchto demonstracích**. Místní obyvatelé, kteří měli dříve tendence podpořit protiromská shromáždění, patrně viděli, že pravicově extremistické subjekty, či jiní kontroverzní aktivisté, se chtěly pouze zviditelnit a že skutečnou nápravu jejich problémů neuměly zřídit.

Zaznamenáno bylo několik protiromských demonstrací. Oproti roku 2013 byly podstatně menší, probíhaly relativně v klidu a bez výraznějšího narušení veřejného pořádku. Jejich hybateli nebyli místní obyvatelé, ale pravicoví extremisté či různí kontroverzní aktivisté, kteří toto téma chtěli využít ke zvýšení své popularity.

Dvě z největších demonstrací se uskutečnily v Děčíně v průběhu srpna. Jejich příčinou bylo napadení zástupce majoritního etnika skupinou Romů. Jako první se snažil nastalé situace ve městě využít známý mystifikátor Lukáš Kohout, jehož shromáždění dne 13. srpna se zúčastnilo asi 200 místních občanů. Dne 23. srpna se snažil o svou propagaci předseda Dělnické strany sociální spravedlnosti (dále jen „DSSS“) Tomáš Vandas, na jehož akci přišlo asi 120 osob, z nichž zhruba dvě třetiny tvořili místní občané. Ač v Děčíně panovala po incidentu vyhocenější atmosféra a proti akcím navíc protestovalo hned několik lidsko-právních iniciativ, demonstrace proběhly relativně v klidu a bez většího narušení veřejného pořádku.

Z dalších protiromských akcí organizovaných DSSS lze uvést shromáždění uskutečněné dne 29. března v **Duchcově** za účasti cca 160 osob, z nichž cca polovinu tvořili místní obyvatelé.

Poměrně velkou demonstrací bylo i shromáždění 100 - 140 osob dne 1. března v **Plzni**, které spoluorganizoval pravicový extremist Pavel Bittmann.

Údajný incident mezi majoritním a romským etnikem stál i za pořádáním protiromského shromáždění v **Budišově nad Budišovkou**, kde nešťastně zahynul místní mladík. Vina za jeho smrt byla připisována tamním Romům, čehož se snažili využít pravicoví extremisté, konkrétně Pavel Matějny, hlavní představitel extremistické skupiny Čeští lvi. Jeho pietní akci podpořilo zhruba 60 účastníků (cca 20 pravicových extremistů a cca 40 místních). Další jeho akce v různých regionech ČR se nesetkaly se zájmem veřejnosti.

Protiromskou rétoriku využila DSSS i ve své kampani před volbami do Evropského parlamentu a obecních zastupitelstev. Podařilo se jí díky tomu získat mj. místo v zastupitelstvech Duchcova (kde vstoupila do vládnoucí koalice) a Větrní³, z celkového pohledu ale volební výsledky DSSS byly výrazným neúspěchem. Výsledky voleb ukázaly, že byť protiromská vystoupení extremistů mají určitý volební potenciál, nedosahuje takové úrovně, aby díky němu extremisté získali vyšší podporu veřejnosti. Důvodem však může být také to, že se romskou problematikou zabývala i další populistické uskupení, která krajně pravicovým stranám odebrala potencionální voliče.

3.4. Pravicový extremismus

3.4.1. Struktura a subjekty scény

Pravicově extremistická scéna v roce 2014 zůstávala atomizovaná a nepředstavovala ze širší perspektivy výraznější bezpečnostní riziko pro demokratické zřízení České republiky. Navzdory snahám nalézt sjednocující a mobilizační ideu nebyli pravicoví extremisté schopni tento stav změnit. Nedařilo se jim oslovit veřejnost ani přes to, že se snažili využít poměrně mediálně atraktivní témata, jako jsou **mezi-etnické napětí či vztah české populace k muslimské komunitě.**

Největším zástupcem pravicových extremistů zůstala **Dělnická strana sociální spravedlnosti**⁴. Tento subjekt je ale ze společensko-politického pohledu marginálním uskupením. To potvrdily i její volební výsledky v roce 2014. **Až na drobný úspěch v komunálních volbách, kterým byl vstup do koalice v zastupitelstvu města Duchcov, DSSS totálně propadla.** Aktivní pobočky působily zejména Praze, Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Regionální organizace byly méně aktivní než v dřívějších obdobích.

---

³ V Duchcově došlo v roce 2013 k napadení manželského páru pětici Romů, které bylo zaznamenáno kamerou městské policie a jehož zveřejnění bylo impulsem k několika protiromským demonstracím. Obdobně obec Větrní vstoupila ve známost napětím mezi majoritou a početnou romskou komunitou, jehož viditelným příkladem bylo napadení učitele romskými rodiči a následná protiromská petice místních obyvatel.

⁴ Je nutné zdůraznit, že ne všichni členové DSSS mohou být označeni za pravicové extremisty. Členskou základnu strany tvoří celé spektrum osob – nejenom pravicoví extremisté, ale i běžní občané, například nespokojení s politikou státu vůči romské menšině.

Ve volbách do Evropského parlamentu ve dnech 23. a 24. května **koalice DSSS a Strany pro Evropu**⁵ získala jen 0,52 % (7 902) odevzdaných hlasů. Strana tak nepřekročila 1% hranici nutnou pro získání finančního příspěvku na úhradu volebních nákladů, což bylo jejím primárním cílem.

Rovněž ve volbách do obecních zastupitelstev ve dnech 10. – 11. října strana **neuspěla** a navzdory intenzivní kampani získala jen šest zastupitelských míst (v obcích Duchcov, Větrní a Dolní Nivy). Přestože strana reprezentovala výsledek jako pozitivní, jelikož oproti minulým obecním volbám navýšila počet svých zastupitelů, bylo z něj zřejmé, že stojí na absolutním okraji zájmu českých voličů. Ve volbách bylo zvoleno více než 62 000 zastupitelů, zisk šesti mandátů tudíž znamená, že straně se podařilo získat pouhou desetinu promile všech možných křesel.

DSSS **zorganizovala** zejména v rámci svých předvolebních kampaní **několik protiromských demonstrací**, například dne 29. března v Duchcově (cca 80 příznivců DSSS a přibližně 80 místních) či 23. srpna v Děčíně (z cca 120 osob zhruba třetina patřila mezi pravicové extremisty; proti akci protestovali aktivisté z občanského hnutí Konexe a levicové extremistické Socialistické solidarity).

Vedle protiromské rétoriky se DSSS snažila získat podporu veřejnosti i zacílením na jiná témata. Svou pozornost proto soustředila na **protimuslimská vystoupení**, která gradovala její *demonstrací v Teplicích* dne 27. září za účasti cca 100 osob. Primárním cílem akce bylo zaujmout voliče, ti ale snahu DSSS prakticky ignorovali. Činnost DSSS na tomto poli se v daném regionu ve vyšší volební podpoře nijak neodrazila. Navzdory tomu ale vedení DSSS toto téma neopustilo a nadále ho považuje za potenciálně perspektivní.

Největší akcí DSSS byla její **prvomájová demonstrace v Ústí nad Labem**, kterou zorganizovala se svou dceřinou Dělnickou mládeží (dále jen „DM“). Této akce se zúčastnilo 300 - 350 osob z DSSS, DM, německé Nationaldemokratische Partei Deutschlands (dále jen „NPD“), Junge Nationaldemokraten (dále jen „JN“) či italské Blocco Studentesco (počty zahraničních účastníků se pohybovaly pouze v řádu jedinců). Mezi demonstranty bylo také několik desítek místních obyvatel. Proti akci protestovalo přibližně 200 osob, ale díky přítomnosti policie nedošlo k výraznějšímu narušení veřejného pořádku.

DSSS se podílela i na dalších demonstracích, z těch výraznějších lze například jmenovat „**Den národní jednoty**“ (organizačně zaštitěný DM) dne 17. listopadu v Brně. Této akce, mj. i za přítomnosti několika členů JN, se celkově zúčastnilo 50 -100 osob. Proti ní protestovalo zhruba 500 odpůrců. Díky přítomnosti policie došlo pouze k menším potyčkám.

⁵ Strana vytvořená členy Dělnické strany jako záložní subjekt v souvislosti s rozpuštěním Dělnické strany v roce 2010 (tuto roli nakonec převzala DSSS). Strana pro Evropu byla nakonec zaregistrována v roce 2011.

DSSS se snažila udržovat kontakty s ideově spřízněnými subjekty jak z ČR, tak ze zahraničí. Na národní úrovni tak v červenci 2014 vstoupila do projektu s názvem Národní kongres (či Kongres národních sil), jehož vznik iniciovala politická strana Národní demokracie (*viz níže*).

Co se týká mezinárodní spolupráce, **DSSS nadále udržovala kontakty zejména s německými partnery z NPD a JN**. Jejich kooperace probíhala formou recipročních návštěv a účastí na akcích druhé strany, ať již veřejných či soukromých. Jako ukázka dobrých vztahů DSSS a NPD měla sloužit i jinak zcela marginální demonstrace, kterou uspořádali aktivisté DSSS a DM dne 13. května 2014 v Praze před velvyslanectvím Spolkové republiky Německo. Jejím cílem bylo vyjádřit podporu NPD v jejím boji proti snaze německých úřadů o její zákaz.

Mládežnická organizace DSSS, Dělnická mládež, v průběhu roku 2014 působila stále více jako subjekt nezávislý na své mateřské straně. DM se organizačně podílela na několika akcích, které dříve měla ve své gesci DSSS. Například tradiční prvomájová akce či demonstrace dne 17. listopadu 2014 v Brně (*viz výše*) proběhla primárně pod patronátem DM.

Aktivisté DM uspořádali i tradiční **demonstraci „Kosovo je Srbsko“**, která se tentokrát uskutečnila dne 15. února v **Ostravě**. Akce proběhla v klidu a bez výtržností, za účasti cca 100 osob, mj. i aktivistů z Polska (z uskupení Front Narodowy) a Slovenska (zástupců Slovenské pospolitosti).

Významnou událostí pro DM bylo její **zastoupení na Evropském kongresu mládežnických národoveckých organizací**, který pořádala německá mládežnická organizace JN dne 22. března v německém městě Kirchheim. Zaznamenáno bylo také zapojení zástupců DM do předvolební agitace NPD v první polovině dubna či jejich účast na „Dni německé budoucnosti“ v Drážďanech dne 7. června.

Aktivně se projevovaly buňky DM zejména v Moravskoslezském, Jihomoravském a nově i Karlovarském kraji. Počátkem roku se někteří členové DM zapojili do kampaně na podporu ukrajinského Pravého sektoru.

Pozornost na sebe soustředili členové nově fungující nacionalistické strany **Národní demokracie** (dále jen „ND“), ustanovené dne 11. ledna v Praze transformací politického hnutí Právo a spravedlnost.⁶ V čele ND stojí kontroverzní předseda Adam Bartoš.

Strana je silně euroskeptická, což bylo patrné z jejího původního názvu, který zněl Ne Bruselu – Národní demokracie. Přesto (či právě proto) bylo jejím primárním cílem kandidovat ve volbách do Evropského parlamentu ve dnech 23. a 24. května. Nicméně strana neuspěla a získala jen 0,46 % (7 109) odevzdaných hlasů.

Z iniciativy ND vznikl subjekt s názvem **Národní kongres** (NK či Kongres národních sil), jehož cílem bylo navázat spolupráci s dalšími ideově spřízněnými stranami. Z oslovených subjektů se do projektu zapojila nejprve DSSS. Pod hlavičkou NK spolu ND a DSSS kandidovaly v některých regionech ve volbách do obecních zastupitelstev a uspořádaly

---

⁶ Na Ministerstvu vnitra byla změna zaregistrována dne 23. ledna 2014. Od tohoto data byl název strany Ne Bruselu – Národní demokracie. Ovšem dne 22. prosince 2014 došlo k registraci změny názvu na Národní demokracii.

několik akcí. Nejvýraznější byl **protest** za účasti cca 60 osob dne 16. srpna **proti gay a lesbickému festivalu „Prague Pride“** v Praze. Další jejich společnou akcí bylo protiizraelské shromáždění „Tryzna za civilní oběti válek“ před Zastupitelským úřadem Státu Izrael v Praze dne 11. září, kterého se však zúčastnilo jen zhruba 20 osob. V listopadu se do projektu NK zapojily i další krajně pravicové subjekty - Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska, Konzervativní a sociální hnutí a Národní prosperita.

ND pořádala akce i samostatně, například demonstraci dne 17. listopadu 2014 nebo shromáždění proti vměšování USA do vnitřních záležitostí ČR dne 26. listopadu 2014 před Zastupitelským úřadem USA v Praze.

ND se poměrně intenzivně angažovala v podpoře Ruska při konfliktu na Ukrajině. Její členové se mj. několikrát zúčastnili proruských demonstrací v Praze. V této souvislosti na sebe soustředil pozornost médií člen ND Ladislav Zemánek, když se zhostil role zahraničního pozorovatele ve volbách v separatistických regionech Donbasu na Ukrajině v říjnu 2014.

Poměrně aktivní byli členové Generace identity (dále jen „GI“). Největší a z pohledu členů nejúspěšnější veřejnou akcí GI v roce 2014 bylo kulturně společenské setkání dne 28. září 2014 v Písku⁷. To nemělo otevřeně extremistický charakter, přestože v jeho rámci došlo i na propagaci GI.

Výraznou akcí GI bylo setkání se zástupci či příznivci zahraničních identitářských skupin dne 5. dubna v Praze, kterého se zúčastnilo cca 60 osob. V jeho rámci vystoupili s přednáškou **zástupci francouzské identitářské skupiny Bloc Identitaire Phillipe Vardon a Jean-David Cattin**, zaznamenány byly osoby z Rakouska, Itálie a Polska. Po setkání následoval koncert hudebních skupin In Memoriam (Francie) a All Bandits (Polsko) pro 50 – 100 osob.

Členové GI vyvíjeli i další aktivity, mj. například různé charitativní a donátorské akce, při nichž několikrát předali finanční dary v řádech tisíců korun sociálně slabým rodinám či zvířecím útulkům. Část aktivistů GI podporovala Právý sektor a ukrajinské nacionalisty.

Určitou popularitu si mezi některými pravicovými extremisty získali aktivisté uskupení **Pro-Vlast**, kteří v roce 2014 údajně zcizili více než stovku vlajek Evropské unie, které chtěli spálit na své demonstraci dne 1. května v Praze. Díky opatření policie ale nakonec pořadatelé akci na místě zrušili.

Příznivci Pro-Vlast byli zapojeni také do provokativní akce, při níž koncem září **vylili čtyři litry veřpové krve na vrata Islámské nadace a mešity v Praze.**

Platformy GI a Pro-Vlast symbolizovaly snahu části aktivistů neonacistické scény distancovat se od tradičního neonacismu. Prostřednictvím akcentování vlastenectví a občanského aktivismu se snažily o oslovení nových, především mladých sympatizantů. Někteří aktivisté těchto dvou platforem se snažili nalézt uplatnění i v rámci mobilizačních uskupení Evropská fronta solidarity pro Sýrii a Evropská fronta solidarity pro Kosovo⁸.

⁷ Toto setkání bylo jakousi modifikací dříve pořádaných Svatováclavských manifestací, které se konaly pod hlavičkou Autonomních nacionalistů.

⁸ Obě „evropské fronty solidarity“ se zaměřovaly na organizaci diskusních a přednáškových akcí a sloužily mj. i k akvizici finančních prostředků. Evropská fronta solidarity pro Sýrii není nebyla na konci roku příliš aktivní.

Pravicově extremistické uskupení **Čeští lvi** (dále jen „ČL“) zorganizovalo v roce 2014 několik menších protiromských demonstrací. Jeho akcí se účastnil vždy pouze velmi malý počet osob. K největším patřila demonstrace dne 7. června v Budišově nad Budišovkou, které se zúčastnilo přibližně 20 pravicových extremistů a přibližně 40 místních obyvatel. Proti shromáždění protestovalo několik Romů a občanských aktivistů, k narušení veřejného pořádku ale nedošlo. Význam ČL v průběhu roku upadal. Fakticky zaniklo i podobně zaměřené uskupení Západočeští vlci.

Nemalý podíl na pravicově extremistické scéně zaujímali v roce 2014 aktivisté neorganizovaní ve formálně ustanovených subjektech. Jejich hlavní zájem byl soustředěn na různá společenská setkání spojená s konzumací alkoholu, výjezdy na fotbalové zápasy (vzhledem k **provázanosti těchto skupin s hooligans scénou**), na **pravicově extremistické koncerty**, atp. Tito aktivisté, kteří se dříve poměrně ochotně účastnili různých pravicově extremistických demonstrací, v roce 2014 od své angažovanosti na veřejných akcích postupně upouštěli a **preferovali spíše méně viditelné a hůře kontrolovatelné aktivity**.

Zaznamenány byly **kontakty českých a zahraničních pravicových extremistů**. Patrně mediálně nejvýraznějším projevem byla **demonstrace „Světlo pro Drážďany“** dne 15. února v Karlových Varech za účasti cca 160 osob, z nichž zhruba 100 bylo z Německa⁹. Kooperace také probíhala ve formě výjezdů na různé zahraniční akce (například na Pochod nezávislosti v Polsku dne 11. listopadu 2014) či na koncerty (primárně na Slovensko).

Transparent v čele průvodu během demonstrace PEX v Karlových Varech. 15.02.

Jedním z témat pro českou pravicově extremistickou scénu v roce 2014 byla situace na Ukrajině. V podpoře stran konfliktu **byla rozdělena**, větší část podporovala ukrajinské nacionalisty, řada pravicových extremistů však stranila proruským separatistům.

Zájem proukrajinsky orientovaných extremistů se odrazil v několika oblastech. Bylo zorganizováno několik menších **akcí na podporu ukrajinských nacionalistů z uskupení Pravý sektor, uspořádáno několik finančních sbírek a několik málo jednotlivců dokonce vycestovalo na Ukrajinu**. Obecně lze ale konstatovat, že činnost českých aktivistů v této oblasti byla marginální a nijak zásadně podobu české pravicově extremistické scény neovlivnila.

V souvislosti s vývojem bezpečnostní situace na Blízkém Východě se nadále aktivizovala **islamofobní scéna**. Ve virtuálním a ve druhé polovině roku i veřejném prostoru byla zastoupená především uskupením **Czech Defence League** (dále jen „CzDL“). Uvedené uskupení mobilizovalo proti přítomnosti muslimské komunity v ČR a považovalo její výskyt za bezpečnostní hrozbu. V rámci své činnosti využívali aktivisté CzDL mnohdy populistická, výrazně zjednodušená tvrzení, záměrně šířili neúplné i dezinterpretované informace a v některých případech byly zaznamenány i prvky aktivit hraničící s trestnou činností – např.

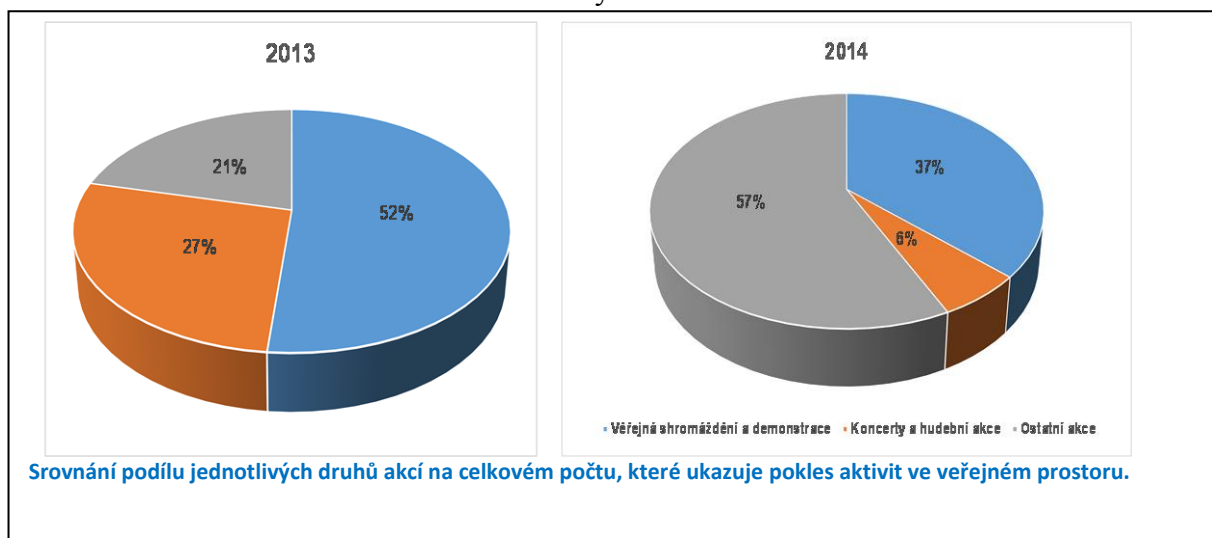
⁹ Toto shromáždění navazovalo na obdobnou akci, která se konala dne 16. února 2013 v Ostravě. Pořadatelskou službu a fakticky i organizaci karlovarské akce zajistili zástupci německých nacionalistických a neonacistických organizací Der Dritte Weg a Freies Netz Süd. Z tradičního místa pořádání demonstrace v Drážďanech se akce přesunula do ČR především z důvodu každoročních rozsáhlých demonstrací a blokád odpůrců.

formy tzv. kyberšikany, zastrašování, podněcování, apod. Vedle příslušníků muslimské komunity se pozornost CzDL zaměřovala mj. i na osoby podporující ideu tzv. multikulturní společnosti anebo osoby, které CzDL kritizovaly. CzDL snažila aktivně zjišťovat informace o svých ideových odpůrcích.

Při **propagaci a komunikaci** v oblasti pravicového extremismu **hrál i nadále dominantní roli internet**.

3.4.2. Aktivity scény

V roce 2014 bylo **zaznamenáno celkem 133 akcí přímo organizovaných, anebo s účastí a aktivním zapojením stoupců krajní pravice**. Z uvedeného počtu celkem 49 akcí bylo typu veřejných shromáždění, 8 koncertů tzv. **White Power Music** (dále jen „WPM“) a dále 76 ostatních akcí jako hudební koncerty (mimo tzv. WPM), schůze, diskuse a další částečně veřejné¹⁰ nebo neveřejné akce. V meziročním srovnání je signifikantní zejména pokles veřejných shromáždění, ze 68 na zmíněných 49 a meziroční změna v počtech WPM koncertů. Pokles z 36 koncertů zaznamenaných v roce 2013 na 8 v roce 2014 lze částečně

vysvětlit vývojem hudební scény, která dlouhodobě upouští od organizace utajených zjevně neonacistických koncertů. Uskutečněné „komerční“ koncerty jsou v kategorii ostatních akcí v celkovém počtu 33 hudebních produkcí.

Ve sledovaném období bylo zaznamenáno celkem **49 veřejných akcí typu shromáždění a demonstrací**. Oproti roku 2013 se jedná o výrazný pokles způsobený zejména absencí série protestních demonstrací. Dále se pak v roce 2014 konaly dvojice volby a většina veřejných shromáždění byla více či méně pořádána jako politický mítink. S ohledem na **poměrně nízkou průměrnou účast**, pohybující se okolo 30-ti osob, lze konstatovat, že krajní pravici se nedaří svolávat a mobilizovat své stoupence na veřejná shromáždění a demonstrace. Prakticky jakákoliv veřejně pořádaná akce pravicových extremistů se neobešla bez protestního shromáždění jejich odpůrců, byť mnohdy byly počty protestujících odpůrců marginální.

V průběhu roku byla zaznamenána organizace celkem **8 koncertů tzv. White Power Music, z nichž celkem 5 proběhlo**. Vedle toho však proběhlo celkem 33 koncertů tzv.

¹⁰ Akce je zveřejněna či avizována na webových stránkách, nicméně přístup veřejnosti je omezen, ne-li vyloučen.

apolitických nebo rádoby komerčních kapel, které ale byly ve skutečnosti určeny převážně pro pravicové extremisty. Mimo to proběhlo celkem 43 schůzí, přednášek, diskuzí, workshopů a jiných akcí.

Koncerty WPM pořádané na území ČR byly zpravidla **soukromou hudební produkcí pro velmi omezený počet osob**. Tyto koncerty byly utajované, případně bylo udáváno i konspirativní místo konání. Např. jeden z koncertů byl ohlášen ve „středním Německu“, ve skutečnosti ale proběhl v Ústí nad Labem.¹¹ Některé kapely obměnily svůj repertoár a především texty skladeb a zaměřily se na rádoby komerční vystupování. Publikum bylo nadále tvořeno především pravicovými extremisty, kapely však vystupovaly v hudebních klubech či komerčních prostorech. Obvyklá účast se pohybovala mezi 100 - 150 návštěvníky. Průběh koncertu byl upravován v závislosti na zjevné přítomnosti policie v blízkosti místa konání. Odpůrci pravicových extremistů se často v případě známého místa konání snažili koncerty přerušit, např. kontaktovali majitele či provozovatele objektu a snažili se je od poskytnutí prostor odradit.

Hlavním lákadlem tuzemské scény však nadále **zůstávaly koncerty v zahraničí**, zejména na Slovensku, v Maďarsku, Polsku a v Itálii. V roce 2014 byla zaznamenána i účast na koncertech ve Francii a Velké Británii. V případě některých koncertů se tuzemští aktivisté zapojili přímo i do organizace akcí.

S úbytkem demonstrací souvisí i mírný pokles trestné činnosti s extremistickým podtextem. **Extremistická kriminalita se tak nadále přesouvala na internet**, který sloužil jako hlavní komunikační a mobilizační prostředek. **Virtuální sítě** hrály hlavní roli při organizaci demonstrací i jiných akcí. Aktivisté používali **zahraničních domén a specifických nástrojů ke zvýšení anonymity** a snížení rizika odhalení ze strany bezpečnostních složek. Bylo zaznamenáno několik **hackerských útoků či zcizení identity**, tzv. kyberšikany prostřednictvím sociálních sítí, které byly ve většině případů spojeny s aktivistickou xenofobní, rasistickou a islamofobní skupinou **White Media**.

3.5. Levicový extremismus

3.5.1. Struktura a subjekty scény

V rámci levicově extremistické scény bylo nadále patrné **členění na dílčí ideologické proudy**. **Nejpočetněji zastoupená byla scéna anarchistická**. Mezi jednotlivými uskupeními, s výjimkou marxisticko-leninských organizací, existovaly **personální vazby** umožňující jejich koordinaci.

S postupnou radikalizací části scény se objevilo **dělení na umírněné a radikální skupiny a jednotlivce**. Radikální uskupení požadují cestu konfrontace státu a dalších institucí namísto dialogu.

Levicově extremistická scéna **působila nejaktivněji v Praze, Ústecké, Jihomoravském, Zlínském a Olomouckém kraji**.

---

¹¹ Z pohledu některých německých pravicových extremistů lze chápat Ústí nad Labem jako město ve středním Německu.

Antiautoritářská scéna zaznamenala v roce 2014 částečnou aktivizaci. Vedle tradičního boje proti pravicovým extremistům se část militantně laděných anarchoautonomů soustředila na **přímé akce** namířené proti systému a státní represí. Svoji **činnost zintenzivnilo také squatterské hnutí.** Nadále se však antiautoritáři potýkali s dlouhodobými problémy. I přes dílčí aktivizaci se neobjevila výraznější postava, která by scénu sjednotila.

Základem činnosti a působení **zůstaly lokální buňky, kolektivy a jednotlivci.** Jedním z mobilizačních prostředků byly **kampaně**, vyhlášené mj. prostřednictvím internetových stránek. Koordinace aktivit, plánování a příprava akcí probíhala skrze tzv. koordinační schůzky. Výraznou roli hrála i tzv. **autonomní kulturní a informační centra**, která pro tyto aktivity poskytovala zázemí.

Reálné nebezpečí pro demokratické zřízení České republiky však zůstalo minimální. Největším rizikem plynoucím z činnosti levicových extremistů v roce 2014 byly **přímé akce**, za kterými stála **Sít' revolučních buněk** (dále jen „SRB“). Ta se v období od ledna do srpna 2014 přihlásila k pěti potvrzeným a jednomu nepotvrzenému útoku. Učinila tak vždy skrze komuniké, jež zveřejňovala na několika levicově extremistických internetových stránkách.

Terčem útoků byly hmotné cíle za účelem **způsobení majetkových škod.** K přímým akcím proti fyzickým osobám nedošlo.

Tři žhářské útoky směřovaly proti služebním vozidlům PČR. Při prvním a druhém útoku, ze dne 19. ledna v Litvínově a dne 13. února v Praze, však nedošlo k zahoření zápalných lahví a tedy k žádné škodě na majetku. Až útok ze dne 30. srpna v Ústí nad Labem způsobil zahoření vozidla PČR a škodu zhruba 500.000 Kč.

I další dva **útoky, zaměřené proti kamerovým systémům**, byly uskutečněny prostřednictvím založení požáru. Aktivisté SRB způsobili dne 8. května zahoření mýtné brány na Kroměřížsku se škodou cca 3.500.000 Kč. Dne 24. května uskutečnili v Praze útok na firmu zabývající se mimo jiné prodejem kamerových systémů, při kterém zapálili vstupní dveře její prodejny a způsobili škodu zhruba 50.000 Kč.

Nepotvrzená přímá akce, ke které se SRB přihlásila, se údajně uskutečnila dne 1. května v Praze, kde mělo dojít k sabotáži výstavby rezidenčního domu prostřednictvím poničení fasády budovy. Mimo zveřejněné komuniké však neexistuje o činu žádný jiný důkaz.

Ve zveřejněných **komuniké** útočníci poukazovali na **revoluční odstranění kapitalismu** pomocí destruktivních metod, **vyjadřovali solidaritu** podobně smýšlejícím osobám v České republice i v zahraničí (například squatterům či anarchistickým vězňům v Řecku, Bělorusku a Itálii). Kritizovali také umírněnější část anarchoautonomního spektra za pořádání veřejných akcí, které byly díky řádnému ohlášení předvídatelné a postrádaly subverzní charakter. Skrze komuniké apelovali na ostatní radikálně smýšlející antiautoritáře, aby prostřednictvím předem neohlášených akcí bojovali proti systému a způsobili škodu domnělým nepřítelům.

Stoupenci anarchoautonomního spektra byli v přístupu k akcím SRB rozděleni. Umírněnější antiautoritáři nadále preferovali možnost praktikování autonomního způsobu života uvnitř stávajícího demokratického zřízení ČR. **Část militantně naladěných příznivců naopak SRB podporovala** a souhlasila s jejich aktivitami vůči systému.

Pokračující aktivizaci bylo možné spatřit mezi příznivci squattingu, když proběhlo několik pokusů o obsazení prázdných budov. PČR proti squatterům zasáhla například dne 7. února v Neklanově ulici či dne 7. června v Hálkově ulici (obě v Praze). Jednalo se často o krátkodobé obsazení budov, kdy cílem bylo poukázat na spekulaci s nemovitostmi a na dlouhodobý problém chátrání nevyužívaných budov a na druhé straně upozornit na tisíce lidí bez přístřeší.

Příznivci squattingu organizovali i protesty na podporu osob zadržených při obsazovacích akcích. Například dne 10. února protestovalo před Obvodním soudem pro Prahu 2 cca 40 osob proti zadržení squatterů při zásahu v Neklanově ulici.

Výjimkou nebyly ani nejrůznější **happenings „na počest“ významných squatů** (ať už existujících či zaniklých). Iniciativa Obsad' a žij tak například zorganizovala v Praze ve dnech 3. - 5. dubna sérii akcí k druhému výročí znovuoživení squatu Cibulka nebo dne 29. června akci k připomenutí pátého výročí násilného vyklizení vily Milada.

Na konci roku 2014 **anarchoautonomové podpořili snahy iniciativy Klinika** o založení autonomního centra v budově bývalé polikliniky v Jeseniově ulici v Praze. Participovali na demonstraci dne 13. prosince v Praze na podporu aktivistů Kliniky vykázaných PČR z objektu. Dne 14. prosince **došlo v reakci na vyklizení budovy ke žhářskému útoku na vozidlo PČR**, ke kterému se přihlásila Anarchistická solidární akce. Aktivisté iniciativy Klinika se od tohoto činu distancovali.

Akce na podporu Kliniky v Praze, 13.12.

Profilačním tématem pro příznivce anarchoautonomního spektra zůstal také **boj proti pravicovým extremistům**. I přes zřejmý úbytek akcí ideových odpůrců se antiautoritáři snažili o **pořádání vlastních blokád**, prostřednictvím kterých chtěli získat na svoji stranu veřejnost a zmobilizovat svoje síly, či o **participaci na protestních shromážděních různých občansko-právních aktivistů**.

Dne 15. února protestovalo v **Karlových Varech** proti akci „Světlo pro Drážďany“ zhruba 50 osob, bez snahy o narušení veřejného pořádku. Dne 1. března v Plzni se cca 150 odpůrců, včetně několika zástupců anarchoautonomní scény, zúčastnilo akce proti pochodu pravicových extremistů městem, kterou pořádali tamní občané a lidsko-právní uskupení.

Dne 1. května se proti prvomájovým oslavám DSSS a DM v **Ústí nad Labem** rozhodlo protestovat cca 200 – 300 osob, mezi nimiž se nacházeli antifašisté jak z ČR, tak Německa, ale také místní občané a lidsko-právní iniciativy či místní Romové. PČR tři odpůrce z řad příznivců anarchoautonomní scény zadržela za napadení členů antikonfliktního týmu.

Ve dnech 13. a 23. srpna se v **Děčíně** uskutečnily dvě protiromské demonstrace, které byly uspořádány v důsledku napadení místního občana skupinou Romů. Protestovala proti nim řada místních občanů, včetně zástupců antiautoritářské scény.

Proti svým ideovým protivníkům pořádali anarchoautonomové také akci v **Teplicích** dne 27. září, kde DSSS organizovala protiislámské shromáždění. Na akci odpůrců se sešlo

zhruba 50 až 100 osob a PČR řešila snahy o narušení demonstrace. Několik osob bylo zadrženo.

Dne 17. listopadu levicově smýšlející aktivisté organizovali protest proti shromáždění DSSS a DM v **Brně**. Kromě zástupců anarchoautonomní scény se ho zúčastnilo několik set studentů a místních občanů.

Představitelé umírněnější části antiautoritářského spektra pořádali v roce 2014 celou řadu akcí, které však více směřovaly dovnitř hnutí. Spíše než o masové demonstrace se jednalo o různé **koncerty, přednášky, diskuze, benefiční a vzpomínkové akce, happeningy s kulturním a vzdělávacím podtextem či filmové projekce**. Většina z nich byla menšího rozsahu, měla regionální charakter a proběhla za velmi malého zájmu veřejnosti a médií.

Například ve dnech 19. – 20. dubna byl uspořádán **anarchistický knižní festival**, během něhož proběhlo několik prezentací a přednášek. Prezentovalo se na něm mnoho krajně levicových uskupení, mimo jiné **Antifašistická akce** (dále jen „AFA“), **Československá anarchistická federace** (dále jen „ČSAF“)¹² či Alerta.

Ke své propagaci využili anarchoautonomové tradičně den **1. května**. Nejprve se sešlo několik sympatizantů na Střeleckém ostrově v Praze. Poté na náměstí Kinských proběhl „Černo-rudý 1. máj“ pod heslem „Lepší svět je možný“, jehož se zúčastnilo cca 150 – 180 osob. Vše proběhlo relativně v klidu a bez narušení veřejného pořádku. Hlavním důvodem byla skutečnost, že pravicoví extremisté uspořádali své prvomájové shromáždění v Ústí nad Labem, a tudíž anarchoautonomové nemohli svou akci v Praze pojmout jako konfrontační.

Bez narušení veřejného pořádku proběhla také akce **Veggie Parade** ze dne 21. června v Praze na Václavském náměstí s následným pochodem do Stromovky. Celkem se jí zúčastnilo zhruba 400 – 500 osob, včetně příznivců anarchoautonomní scény. Jejím cílem bylo seznámit přítomné s etickým vztahem ke zvířatům.

Několik krajně levicových subjektů (mimo jiné ČSAF a AFA) se zapojilo do **mezinárodního týdne anarchistických vězňů**, který se uskutečnil ve dnech 23. – 30. srpna 2014. Jeho cílem bylo vyjádření solidarity vězněným soukmenovcům skrze psaní dopisů, výlepy plakátů či vyvěšení různých transparentů na jejich podporu. Součástí byl také **přímý útok na vůz PČR** ze dne 30. srpna v Ústí nad Labem, k němuž se přihlásila SRB.

Příznivci anarchoautonomní scény se organizačně podíleli také na **pouličním karnevalu „Do It Yourself“** pod heslem „Recykluj nebo chcípni“, který se uskutečnil v Praze dne 27. září. Během pochodu, jehož se zúčastnilo několik tisíc osob, jich PČR pět zadržela.

Dne 17. listopadu uspořádali antiautoritáři propagační akci v Praze na náměstí Republiky pod názvem **„Protest proti sociálním nespravedlnostem“**. Chtěli upozornit na dle jejich názoru negativní vývoj v České republice po roce 1989. Celková účast byla cca 150 osob. Protest neměl násilný charakter a nedošlo během něj k většímu narušení veřejného pořádku.

---

¹² Od ledna 2015 se ČSAF oficiálně přejmenovala na Anarchistickou federaci (AFED).

V rámci anarchoautonomní scény působila v roce 2014 celá řada uskupení, kolektivů a iniciativ, které byly často personálně provázané a působily zvláště na regionální úrovni.

Prosazovaly se i nové skupiny jako **Mostecká solidární síť** či **Solis Praha**. Uvedené subjekty se angažovaly na podporu zaměstnanců vůči zaměstnavatelům, případně své kampaně zaměřovaly proti činnosti institucí veřejné správy. Cílem organizovaných akcí bylo vytvoření a eskalace nátlaku vůči konkrétnímu subjektu. Obě platformy se inspirovaly svou činností v zahraničí.

Aktivní byly i **ekologické extremistické subjekty Animal Liberation Front a Animal Rights Militia**, které se přihlásily k několika **přímým akcím**. Jejich cílem se dvakrát stala norčí farma v Dolní Cerekvi. Nejprve dne 9. června aktivisté vypustili chovné norky, kteří však následně uhynuli. Dne 19. června poškodili zařízení a stroje uvnitř objektu farmy. Téhož dne došlo ke vniknutí do areálu společnosti zabývající se chovem norků ve Velkém Ratmírově, kde bylo poničeno vybavení firmy.

Marxisticko-leninská část levicové extremistického spektra byla v roce 2014 značně fragmentovaná. Nadále ji sužovaly **osobní rozpory a ideologické odlišnosti** mnoha přívrženců. Scéna stagnovala a byla rozčleněna do mnoha marginálních uskupení s velmi slabou členskou základnou. Vzhledem k malému mobilizačnímu potenciálu a marginálnímu počtu vlastních akcí se nepodařilo oslovit větší množství nových příznivců.

Aktivita marxisticko-leninských přívrženců byla patrná zvláště na internetu, kde publikovali relativně velké množství článků. V některých z nich **odmítali demokratické zřízení v České republice či adorovali předlistopadový režim** v tehdejší Československu mezi lety 1948 – 1989. Ve větší míře **reflektovali dění v zahraničí**, nejvíce na Ukrajině, jejíž představitele kritizovali a naopak podporovali proruské separatisty na východě ukrajinského území a počínání Ruské federace. Nicméně navzdory značné názorové radikalitě představitelé marxisticko-leninských uskupení nepředstavovali v roce 2014 přímou hrozbu pro demokratický systém v České republice.

Mládežnické komunistické hnutí nadále reprezentovaly zvláště **Komunistický svaz mládeže** (dále jen „KSM“) a **Svaz mladých komunistů Československa** (dále jen „SMKČ“). Personální neshody mezi nimi nadále pokračovaly. Aktivnější byl v roce 2014 KSM. To se týkalo nejen domácího, ale také mezinárodního působení.

Pro oba svazy byla společná **kritika Komunistické strany Čech a Moravy** (dále jen „KSČM“), především jejího současného vedení a liberálního směřování.

Přesto byla KSČM stranou, jejíž akce byly marxisticko-leninskými subjekty nejvíce využívány pro vlastní propagaci. Pořádání vlastních shromáždění, demonstrací či vzpomínkových akcí mladých komunistů nebylo totiž příliš časté. **Navštěvovali** tak zejména **vzpomínková setkání či pietní shromáždění KSČM** konaná při příležitosti různých výročí, jež jsou spojena s komunismem. Například se zúčastnili setkání k připomínce výročí „Vítězného února“ v Praze na Olšanských hřbitovech dne 24. února či setkání u příležitosti MDŽ u sochy Jožky Jabůrkové na Olšanských hřbitovech dne 6. března. Jejich přítomnost bylo možné zaznamenat také dne 1. května na tradičním prvomájovém setkání KSČM na Výstavišti v Praze, dne 2. srpna na 24. ročníku „Přátelského setkání Čechů, Moravanů a Slováků na zemské hranici“ v obci Lázek u Cokytle, dne 30. srpna na „Mezinárodním setkání

občanů“ v Horní Malé Úpě, dne 6. Září na „24. setkání levicově zaměřených občanů“ na Kunětické hoře u Pardubic či dne 20. září na „Slavnosti Haló novin“ na Výstavišti v Praze.

V menším rozsahu se **mladí komunisté účastnili i akcí Klubu českého pohraničí a Společnosti česko-kubánského přátelství**. Například dne 25. ledna participovali na „vzpomínkovém shromáždění k 55. výročí vítězství Kubánské revoluce“ v Praze nebo dne 12. září před velvyslanectvím USA v Praze na „demonstraci za propuštění pěti kubánských národních hrdinů“.

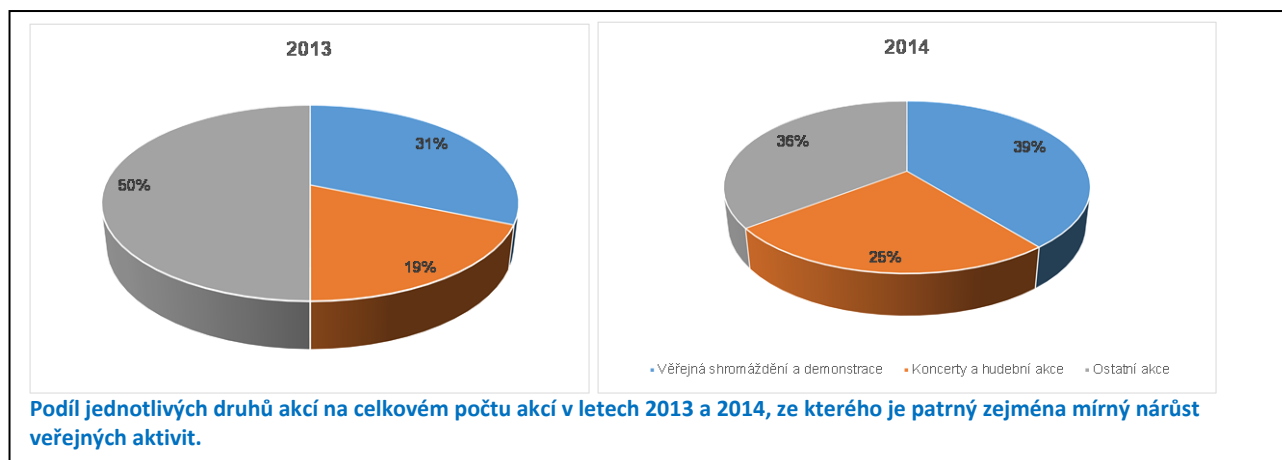
Účast členů SMKČ a KSM byla patrná též na **shromážděních na podporu separatistů na východě Ukrajiny či na protiukrajinských demonstracích**. Několik z nich se angažovalo také v akcích zaměřených proti konfliktu na Blízkém východě, v nichž **kritizovali počínání Izraele**.

Trockistickou část marxisticko-leninské scény reprezentovala v roce 2014 zvláště Levá perspektiva (dále jen „LP“) a Socialistická Solidarita (dále jen „SocSol“). Příznivci LP a SocSol se zúčastnili několika shromáždění zaměřených proti demonstracím pravicových extremistů, nebo těch, která byla protiizraelsky orientovaná, a také několika akcí KSČM. Společně pak tato uskupení, za podpory dalších, uspořádala ve dnech 31. července - 3. srpna tradiční antikapitalistický kemp v Heřmanicích v Podještědí.

Na internetových stránkách jejich členové často kritizovali oficiální představitele Ukrajiny a naopak chválili separatisty na východě Ukrajiny. Vyjadřovali také podporu squatterům.

3.5.2. Aktivity scény

V roce 2014 bylo v rámci levicově extremistické scény **zaznamenáno celkem 158 akcí**, což je oproti 140 akcím zaznamenaným v roce 2013 mírný nárůst. Z uvedeného počtu bylo celkem **62 akcí typu veřejných shromáždění, 40 hudebních koncertů a 56 ostatních akcí**. S výjimkou poslední uvedené kategorie se jedná o mírný nárůst.

V roce 2014 byla významná organizace anebo účast **na protestních shromážděních proti akcím PEX**. V porovnání s PEX se krajní levici dařilo organizovat veřejná shromáždění s poměrně vyšší účastí. Mobilizačním tématem byla dále **kritika postupu Izraele** proti

Palestincům, či **podpora squatterské scény. Ne všichni účastníci těchto shromáždění byli levicoví extremisté.**

Jedním z hlavních mobilizačních prostředků levicově extremistické scény byly **kampaně a s nimi související propagační akce.** Z dlouhodobého hlediska se jednalo např. o hudební produkce v rámci kampaně **Good Night White Pride** (GNWP) vymezující se proti PEX, kampaně **Food not Bombs** (FNB) anebo tzv. solidární kampaně na podporu různých platforem, např. Anarchistického černého kříže¹³. Koncerty slouží nejen jako **zdroj finančních prostředků**, ale zároveň i jako **možný nástroj radikalizace** prostřednictvím textů skladeb, distribuovaných předmětů apod. Dále lze jmenovat **kampaně proti volbám**, jak komunálním, tak do Evropského parlamentu. Byly např. přelepovány, ničeny, či upravovány billboardy kandidátů a politických stran, případně byly vylepovány či vyvěšovány různé plakáty a transparenty proti volbám. Část tuzemské scény se rovněž přihlásila k mezinárodním kampaním, a to proti NATO a obecně proti ozbrojeným silám.

Část anarchistické scény se radikalizovala. Nasvědčuje tomu **série žhářských útoků**, zaměřených jak proti státním institucím, zejména policii, tak i proti privátním subjektům a útoků proti tzv. kožesinovým farmám. Tato trestná činnost nese výrazné znaky **inspirace ze zahraničí**, zejména organizacemi typu Neformální anarchistická federace a Konspirace ohnivých buněk. Do budoucna nelze vyloučit, že se útoky zaměří i na konkrétní osoby.

Důležitou roli u přímých akcí hraje **internet**. V rámci radikální a militantní scény jsou některé internetové stránky využívány jako prostředek pro sdělování prohlášení k útokům, **komuniké**, ve kterém je obsaženo poselství útoku a slouží jako zdroj inspirace pro případné následovníky.

V rámci internetu bylo využíváno trollingu diskusních fór, chatů či blogů pravicových extremistů, zejména za účelem překažení jejich svolávání na veřejná shromáždění. U radikálních a militantních jedinců byla zjevná snaha šifrovat komunikaci, anebo upřednostňovat osobní setkání.

3.6. Sdružovací agenda

Dnem 1. ledna 2014 došlo ke změně kompetence ministerstva na úseku sdružovacího práva. Dle nové zákonné úpravy sdružovacího práva obsažené v občanském zákoníku a v zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, přešla agenda dosavadních občanských sdružení a dalších právnických osob založených k výkonu sdružovacího práva s výjimkou politických stran a politických hnutí v plném rozsahu z ministerstva na příslušné soudy. Evidence dosud vedené ministerstvem dle zákona č. 83/1990Sb. a zákona č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v ČSSR, ve znění pozdějších předpisů, se dnem 1. 1. 2014 považují za spolkový rejstřík, vedený rejstříkovými soudy. Politické strany a politická hnutí se nadále řídí zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 268 občanského zákoníku může do postavení spolků ve spojitosti s vyvíjením nedovolené činnosti definované v § 145 občanského zákoníku zasahovat toliko

---

¹³ Anarchistický černý kříž, jinak též Anarchist Black Cross (ABC) je platforma na podporu vězněných anarchistů. Podporování jsou i členové italských a řeckých militantních organizací.

soud. V této souvislosti lze též zmínit zákon č. 418/2011Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob, ve znění zákona č.105/2013 Sb.

Ministerstvo vnitra neobdrželo v roce 2014 žádné podněty týkající se činnosti politických stran a politických hnutí ve spojitosti s extremismem, rasismem, xenofobií apod..

3.7. Statistiky trestné činnosti s extremistickým podtextem

3.7.1. Úvod

Policejní statistiky se zpracovávají na základě Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia (dále jen „ESSK“). Statistika Nejvyššího státního zastupitelství, stejně jako statistiky soudní (zpracovává Ministerstvo spravedlnosti), má jiný horizont vykazování než statistika policejní. Není pro ni rozhodná doba, kdy se skutek stal, ale kdy státní zástupce zpracoval obžalobu, rozhodl o zastavení věci apod. Absence provázanosti těchto tří statistik je velkým handicapem, nicméně v současné době není technicky možné tento problém vyřešit.

Do roku 2009 se policejní statistiky řídily podle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu ve znění pozdějších předpisů. Rozlišovaly tedy 7 krajů a hl.m. Praha. Od 1. ledna 2010 je členění statistik totožné s vyššími územně správními celky, rozlišují tedy 14 krajů. Tato změna znemožňuje meziroční komparaci dat z hlediska krajů před a po roce 2009.

U podrobných statistik k pachatelům (podle dalších ukazatelů, vzdělání, pohlaví, věk apod.) se vychází z tzv. nestandardních sestav. To znamená, že se vykazuje veškerá prokázaná trestná činnost pachatele. Ve standardních sestavách, ze kterých se vychází u celorepublikových a krajských statistik extremistické trestné činnosti, se eviduje pouze nejzávažnější trestný čin. Mezi oběma statistikami může tedy vzniknout diskrepance. Za rok 2011 vykazuje standardní sestava 246 pachatelů a nestandardní 252 pachatelů.

Kategorie u statistiky pachatelů podle vzdělání neodpovídají dikci školského zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů. Kategorie u statistiky pachatelů podle zaměstnání nejsou v souladu se zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve výchovných zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V policejní kategorizaci se objevují dnes už nevyužívané termíny. Policejní prezidium tuto kategorizaci pro následující zprávu zaktualizuje.

Statistiku trestné činnosti policistů dříve zpracovávala Inspekce Policie ČR, která však byla od 1. ledna 2012 nahrazena Generální inspekcí bezpečnostních sborů. Data od roku 2011 už poskytuje právě Generální inspekce.

V rámci nestandardních statistických výstupů jsou rovněž Policejním prezidiem ČR zpracovávány od roku 2005 statistiky k zjištěným trestným činům s antisemitským

podtextem¹⁴. K 1. lednu 2005 byly, v rámci Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR (ESSK), rozšířeny číselníky k extremistické kriminalitě o kódy umožňující zvláště identifikovat tr. činy motivované náboženskou a národnostní nesnášenlivostí vůči Židům a židovské víře, včetně útoků proti objektům židovských obcí a jejich zařízení, synagogám a židovským hřbitovům.

Od roku 2011 jsou ve Zprávě uváděny trestné činy motivované nenávisí vůči Romům. K této statistice je nutné doplnit vysvětlující komentář. V policejních statistikách se u obětí trestných činů nerozlišuje etnicita, ani národnost. Lze pouze vysledovat, že obětí byl cizinec. V policejním Evidenčně statistickém systému kriminality se ale evidují trestné činy motivované národnostní nesnášenlivostí nebo nenávisí proti Čechům, Moravanům a Slezanům, Polákům, Němcům, Ukrajincům, Vietnamcům, Maďarům, Rusům a Rusínům, Romům, Židům, Arabům, Číňanům a jiným národnostem. Aby byl trestný čin motivovaný nenávisí vůči Romům vykázán v policejní statistice, musejí být splněny tyto podmínky: 1) policista při vyplňování Formuláře o trestném činu tento vyhodnotí jako trestný čin s extremistickým podtextem, 2) poškozený o sobě uvede, že je Rom, nebo se jedná o trestný čin proti objektu s jasným vztahem k romské národnosti (např. pachatel nasprejuje rasistický nápis na Památník romského holocaustu, či Muzeum romské kultury apod.). V této statistice nejsou evidovány trestné činy proti Romům, u kterých nebyl prokázán protiromský podtext (např. když je Romovi ukraden automobil, aniž by pachatel věděl, že majitelem je Rom). Řada Romů v ČR se navíc k romské národnosti nehlásí. Čísla v této statistice jsou pouze orientační a mají omezenou vypovídající hodnotu.

3.7.2. Celorepubliková statistika

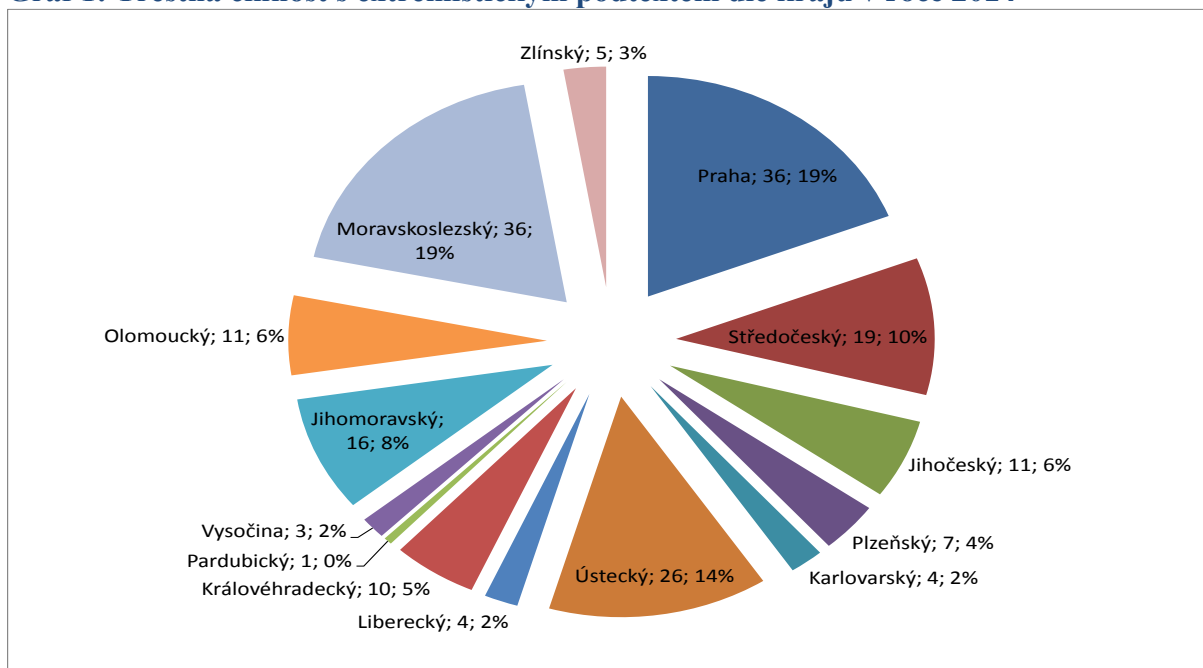
Celkově bylo v roce 2014 na území České republiky spácháno 288 660 trestných činů. **Na tomto čísle se činy s extremistickým podtextem podílely 0,07%. V roce 2014 bylo Policií ČR zjištěno 201 trestných činů s extremistickým podtextem.** V meziročním srovnání došlo k poklesu zjištěných extremistických činů o 10 (-4,7 %).

Z výše uvedených trestných činů bylo objasněno 66,7 % tj. 132 (v roce 2013 to bylo 68,3%, 144 tr.č.). V souvislosti s těmito trestnými činy došlo v roce 2014 ke stíhání 157 osob.

---

¹⁴ V období před tímto rozšířením statistik docházelo v celé Evropě k nárůstu trestných činů s antisemitským kontextem. Téma antisemitismu se stalo prioritním jak pro Evropskou unii, tak pro mezinárodní organizace.

Graf 1: Trestná činnost s extremistickým podtextem dle krajů v roce 2014

Zdroj: PČR, 2015

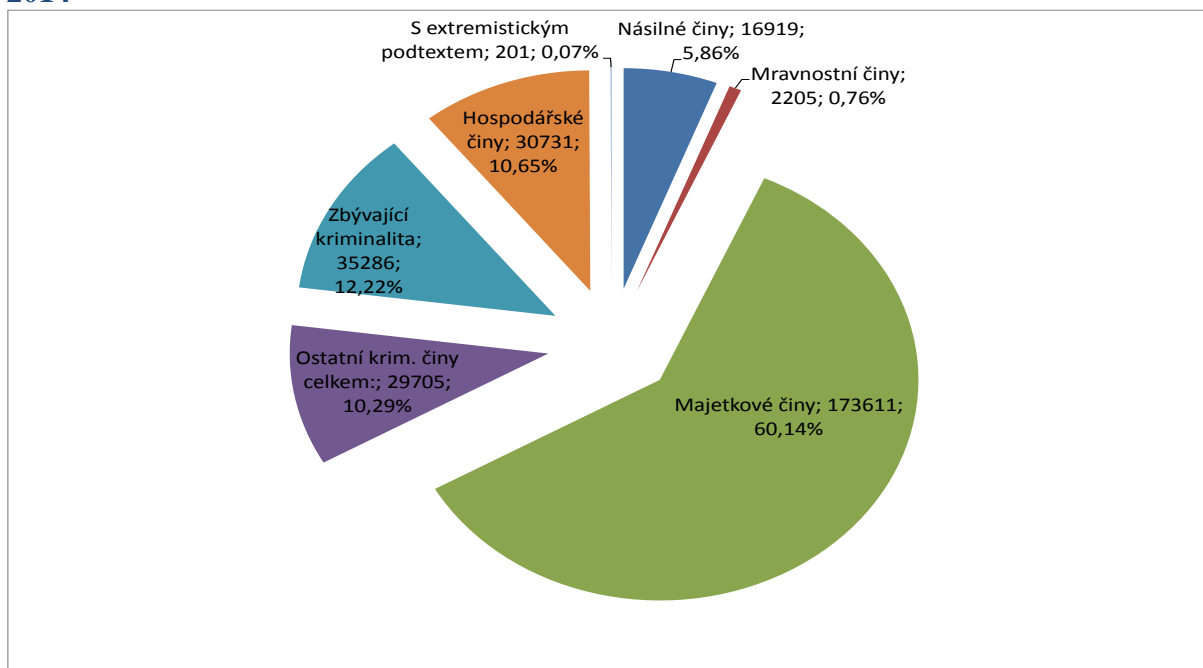
Tab. 1: Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2006 až 2013

(dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR - ESSK)

Rok	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno a vyšetřováno osob
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181
2008	217	0,06	126	195
2009	265	0,08	186	293
2010	252	0,08	168	231
2011	238	0,08	157	246
2012	173	0,06	116	208
2013	211	0,06	144	198
2014	201	0,07	132	157

Zdroj: PČR, 2015

Graf 2: Podíl jednotlivých druhů trestné činnosti na zjištěné kriminalitě v ČR v roce 2014

Zdroj: PČR, 2015

3.7.3. Statistika podle krajů

Nejvíce trestných činů s extremistickým podtextem bylo zaevidováno v hl. m. Praze (40 tr.č.), což představuje 19,9 % z celkového počtu na území České republiky. Následují kraje Moravskoslezský (34 tr.č., 18,4 %), Ústecký (28 tr.č., 13,9 %) a Středočeský (20 tr.č., 10,0 %). Naopak nejméně těchto trestných činů bylo evidováno v Pardubickém kraji (2 tr.č., 1,0 %), kraji Vysočina (3 tr.č., 1,5 %) a v krajích Karlovarském a Libereckém (4 tr.č., 2,0 %).

V meziročním srovnání došlo k největší změně v počtu zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem v Moravskoslezském kraji (-11), následovaném krajem Jihomoravským (-5) a kraji Plzeňským a Pardubickým, ve kterých došlo ke shodnému poklesu o 4 zjištěné trestné činy.

V některých krajích naopak došlo k nárůstu zjištěné extremistické trestné činnosti. Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán v Ústeckém kraji, kde bylo zjištěno o 8 těchto trestných činů více než v předchozím roce. Následoval kraj Královéhradecký (+6) a hl. m. Praha (+5).

Tab. 2: Trestná činnost s extremistickým podtextem dle krajů v roce 2014

kraj	Zjištěné TČ			Objasněné TČ		Zjištěno pachatelů	
	abs.	z celku (v %)	změna (14-13)	abs.	z celku (v %)	abs.	z celku (v %)
Praha	40	19,9%	5	24	18,2%	30	19,1%
Středočeský	20	10,0%	2	11	8,3%	9	5,7%
Jihočeský	13	6,5%	-1	10	7,6%	9	5,7%
Plzeňský	7	3,5%	-4	4	3,0%	4	2,5%
Karlovarský	4	2,0%	0	3	2,3%	3	1,9%
Ústecký	28	13,9%	8	19	14,4%	26	16,6%

Liberecký	4	2,0%	-2	2	1,5%	2	1,3%
Královéhradecký	10	5,0%	6	9	6,8%	13	8,3%
Pardubický	2	1,0%	-4	1	0,8%	1	0,6%
Vysočina	3	1,5%	-2	2	1,5%	2	1,3%
Jihomoravský	16	8,0%	-5	12	9,1%	16	10,2%
Olomoucký	12	6,0%	-2	8	6,1%	9	5,7%
Moravskoslezský	37	18,4%	-11	23	17,4%	27	17,2%
Zlínský	5	2,5%	0	4	3,0%	6	3,8%
ČR	201	100%	-10	132	100%	157	100%

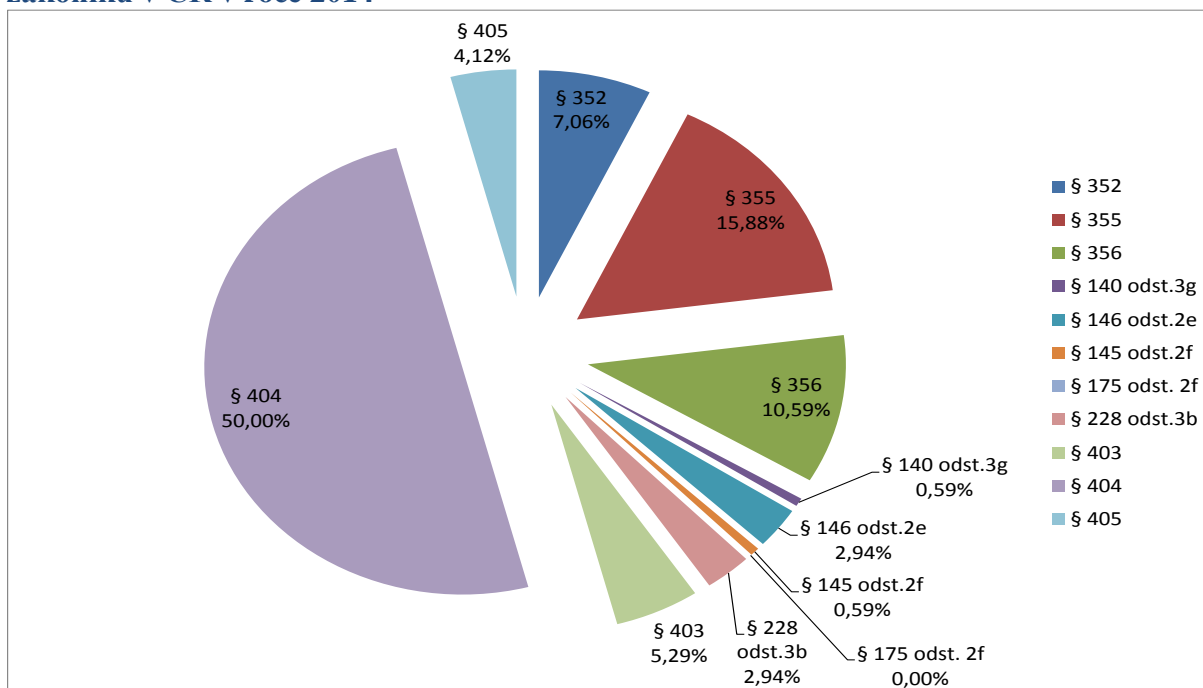
Zdroj: PČR, 2015

3.7.4. Statistika podle skutků

- Nejpočetněji jsou zastoupené **trestné činy dle § 403** (založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka), **§ 404** (projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačování práv a svobod člověka), **§ 405** (popírání, zpochybňování, schvalování, ospravedlňování genocidia) trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. Tyto trestní činy představují 48,8 % (100 tr.č.) z celkového počtu tr. č. s extremistickým podtextem, přičemž došlo k objasnění 73 a stíháno 82 pachatelů.
- **Trestné činy dle § 355** (hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob) představují druhou nejpočetnější skupinu. Celkově se podílejí na všech trestných činech 13,4 % (27 tr.č.). V rámci nich došlo k objasnění 20 případů a stíhání 27 osob.
- **V roce 2014 oproti roku 2013 byl výrazněji zastoupen trestný čin dle § 356** (podněcování k národnostní a rasové nenávisti), kdy bylo zjištěno 17 tr.č. (9 %) a objasněny byly 3 případy a zjištěno 5 pachatelů.
- **Trestné činy dle § 352** (násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci) představují 6 % (12 tr.č.) všech činů. Objasněno bylo 11 případů, které spadají do § 352 a stíháno 12 pachatelů.
- **Trestné činy dle § 323,4,5,6** (násilí proti úřední osobě) tvoří 5 % (10 tr.č.), přičemž objasněno bylo 8 případů a bylo stíháno 8 pachatelů
- **Trestné činy dle § 145, 146** (úmyslné ublížení na zdraví) se podílejí na celkovém počtu trestných činů 3,5 % (7 případů). Z toho 4 trestných činů bylo objasněno a 7 pachatelů stíháno.
- Méně pak byly zastoupeny také **trestné činy, § 228** (poškození cizí věci), **§ 228/2** (sprejství) a **§ 329** (zneužívání pravomocí úřední osoby).
- V roce 2014 se do statistiky promítl **1 případ klasifikovaný jako vražda (§ 140)**¹⁵.

¹⁵ **Medializovaný incident ze dne 20. července 2013 z Bystrice pod Hostýnem**, kdy dva útočníci napadli dva muže sedící v baru. U jedné z obětí usuzovali dle barvy pleti, že se jedná o Roma. Jedna z obětí utrpěla těžká, život ohrožující zranění. Po skončení vyšetřování byla podána obžaloba proti M. V. (vražda ve stádiu pokusu, výtržnictví) a M. U. (těžké ublížení na zdraví ve stádiu pokusu, výtržnictví). M. V. byl dosud nepravomocně odsouzen za těžké ublížení na zdraví a výtržnictví, M.U. byl nepravomocně odsouzen za výtržnictví, **v obou případech se dle soudu nejednalo o rasově motivovaný trestný čin.**

Graf 3: Skladba zjištěných extremistických trestných činů dle paragrafů trestního zákoníku v ČR v roce 2014

Zdroj: PČR, 2015

Tab. 3: Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či příslušnost k nim, anebo hlásáním národnosti nebo rasové zášti - celkový nápad v letech 2007 až 2013 podle skutkových podstat (dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR - ESSK)

Rok/§	196 odst.2/	198/	198a/	219 odst.3g	221 odst.2b/	222 odst.2b/	235 odst.2f/	257 odst.2b/	260/	261/	261a/
	352	355	356	140 odst.3g	146 odst.2e	145 odst.2f	175 odst. 2f	228 odst.3b	403	404	405
2007	18	28	13	1	7	4	0	2	47	63	2
2008	25	41	11	1	4	2	2	1	42	68	1
2009	23	25	16	1	2	2	1	6	92	72	4
2010	43	43	15	1	9	1	0	2	35	74	3
2011	40	33	15	0	17	0	0	7	21	70	6
2012	20	33	5	0	11	3	2	16	6	65	8
2013	19	37	13	0	19	0	0	3	9	63	8
2014	12	27	18	1	5	1	0	5	9	85	7

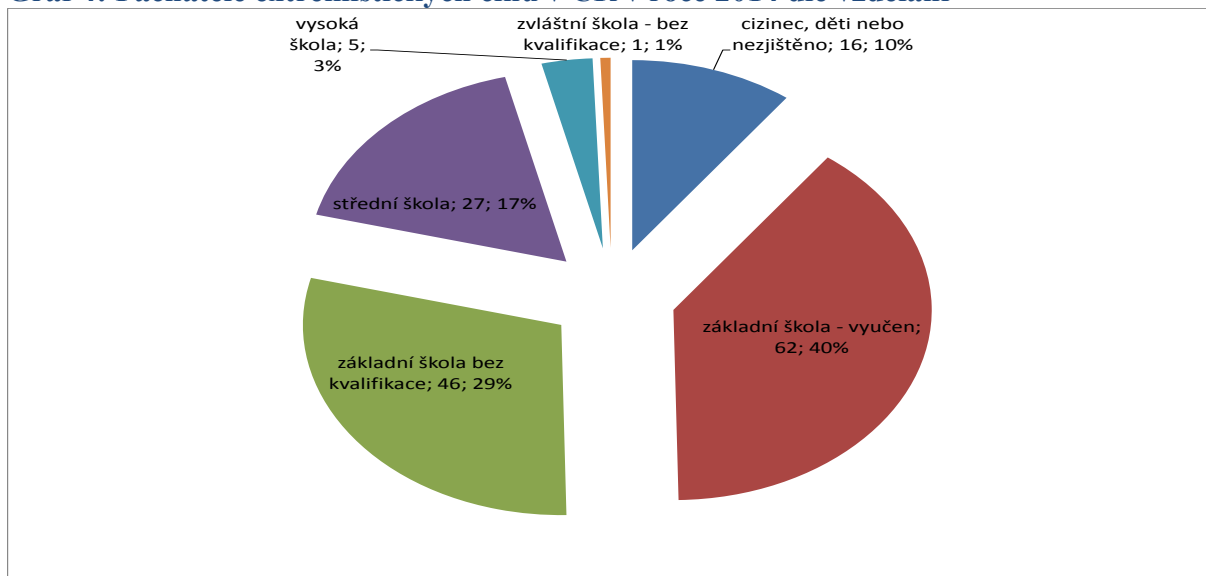
Zdroj: PČR, 2015

3.7.5. Pachatelé

Z hlediska vzdělání se skladba pachatelů trestné činnosti mající extremistický podtext oproti minulým letům výraznějším způsobem nezměnila. Pouze došlo k mírnému nárůstu podílu osob s výučním listem na celkovém počtu pachatelů. **Na prvním místě jsou v zastoupení 62 osob, tj. 39,5 % absolventi základních škol s výučním listem** (v roce 2013 to bylo 66 osob, tj. 33,5 %). U druhého místa se jedná o absolventy základních škol bez

kvalifikace. Tato kategorie je zastoupena 46 osobami, tj. 29,3 % (v roce 2013 60 osob, 30,5 %). Pachatelů se středoškolským vzděláním je 27 osob, tj. 17,2 % (v roce 2013 37 osob, 18,8 %) ¹⁶. Celkem 16 osob (10,2 %) spadá do kategorie cizinec, děti, nebylo zjištěno vzdělání.

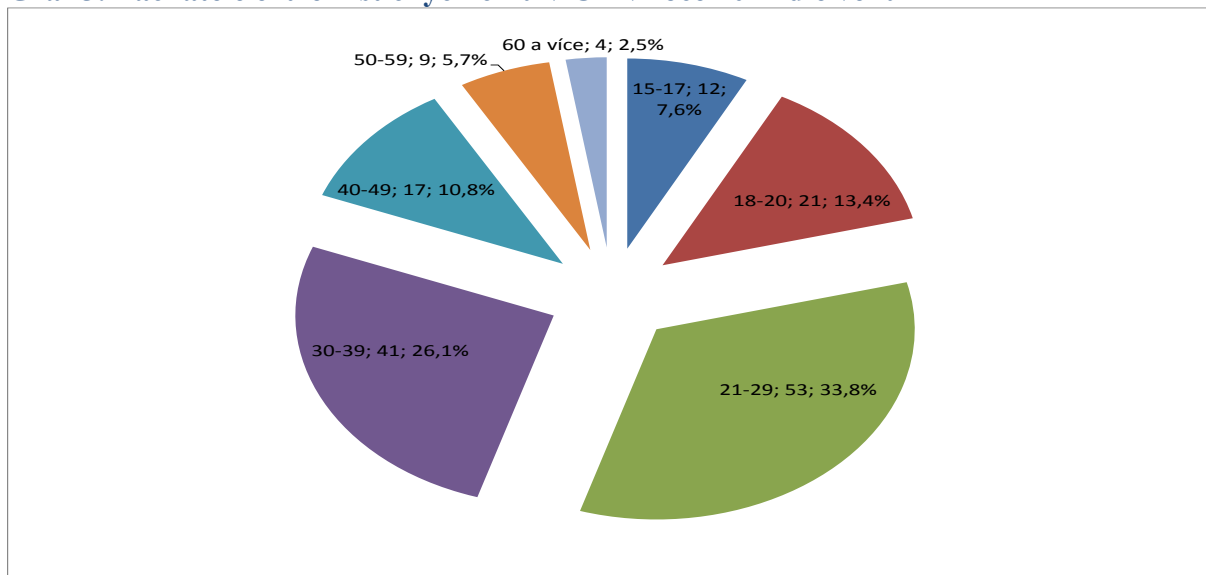
Graf 4: Pachatelé extremistických činů v ČR v roce 2014 dle vzdělání

Zdroj: PČR, 2015

Bez výraznějších změn je tomu u pachatelů členěných dle věkových skupin. **Stále nejvíce pachatelů pochází z kategorie 21 - 29 let, ale v posledních několika letech se podíl této věkové skupiny konstantně snižuje.** Celkově jde o 53 osob a 33,8 % z celkového počtu (v roce 2014, 77 osob, 39,1 %).

Graf 5: Pachatelé extremistických činů v ČR v roce 2014 dle věku

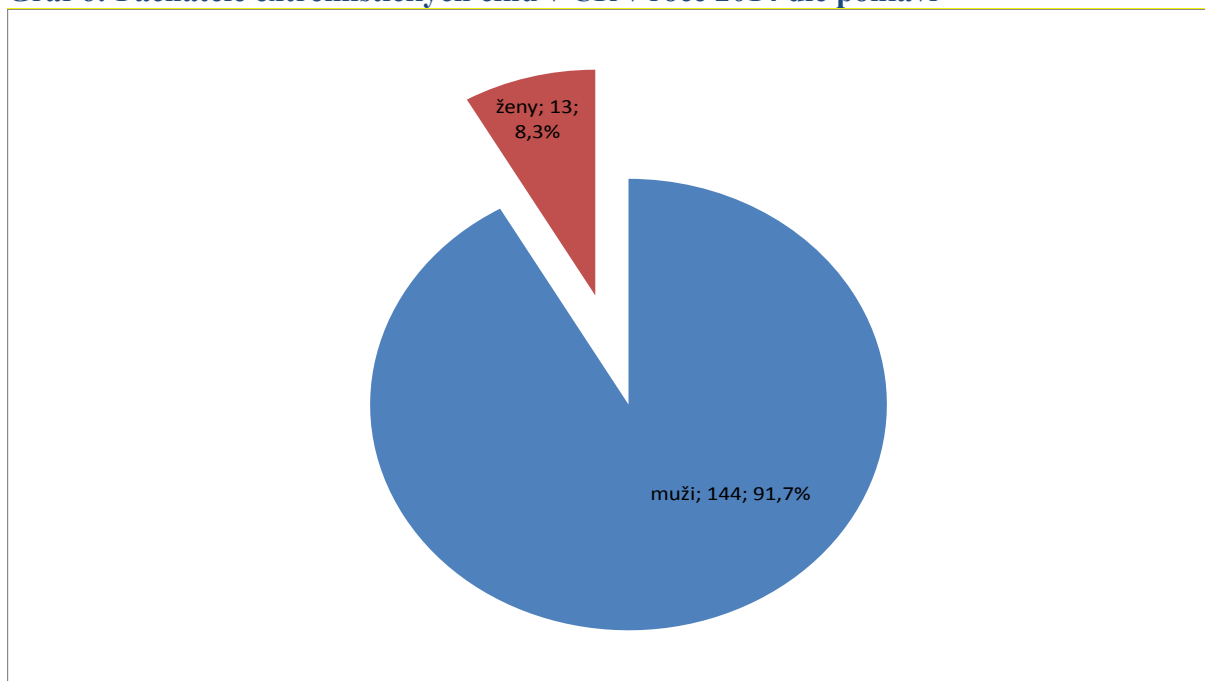

Zdroj: PČR, 2015

¹⁶ Podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) jsou v souladu s novou terminologií absolventi základní školy s výučním listem absolventy střední školy s výučním listem a pachatelé se středoškolským vzděláním pachatelé se středním vzděláním s maturitní zkouškou (viz. § 58 cit. zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání).

Mezi pachateli trestných činů mající extremistický podtext stejně jako v letech minulých převládají muži. Oproti roku 2013 došlo k poklesu podílu žen, a to na 8,3 % (rok 2013, 14,2 %). Obecně oproti minulému roku klesl celkový počet vyšetřovaných mužů i žen. Mužských pachatelů bylo 144 (rok 2013, 169), zatímco těch ženských 13 (rok 2013, 28).

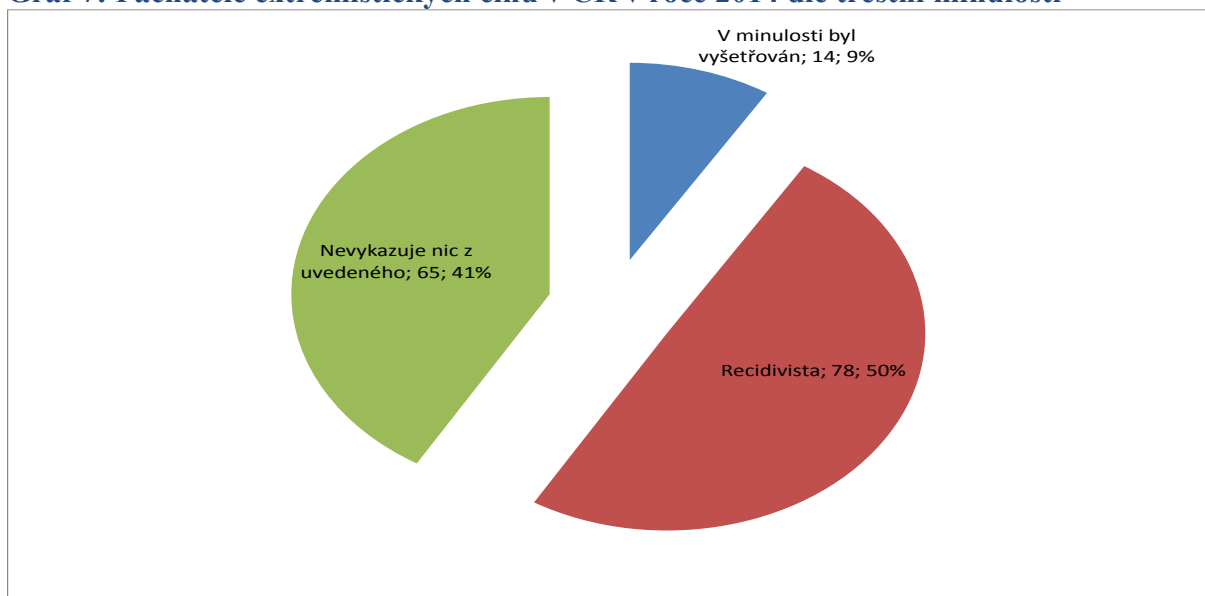
Graf 6: Pachatelé extremistických činů v ČR v roce 2014 dle pohlaví

Zdroj: PČR, 2015

U členění pachatelů dle trestní minulosti tvoří podíl recidivistů celkem 50 %, tj. 78 osob (rok 2013, 38 %, tj. 75 osob). Pachatelé, kteří již byli v minulosti vyšetřováni, představují 9 %, tj. 14 osob, (rok 2013, 8 %) a zbylých 41% jsou pachatelé, kteří nevykazují nic z uvedeného (rok 2013, 53 %).

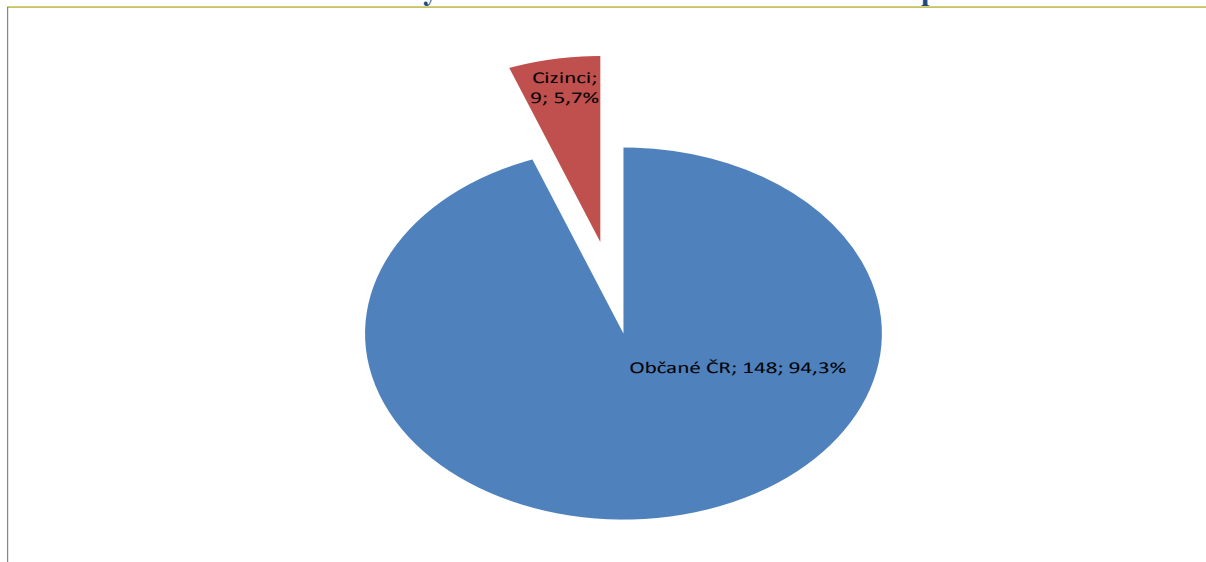
Graf 7: Pachatelé extremistických činů v ČR v roce 2014 dle trestní minulosti

Zdroj: PČR, 2015

Co se týče **podílu cizinců** na zaevidované trestné činnosti s extremistickým podtextem, došlo v roce 2014 k poklesu podílu cizinců z 6,6 % na 5,7 %. Dohromady bylo zjištěno 9 cizinců, z nichž byli 3 občané Slovenska, 2 občany Ukrajiny, 1 občana Vietnamu, 1 občana Německa, 1 občana Rakouska a 1 občana Egypta.

Graf 8: Pachatelé extremistických činů v ČR v roce 2014 dle státní příslušnosti

Zdroj: PČR, 2015

Tab. 4: Pachatelé extremistických činů v ČR v roce 2014 dle zaměstnání

Zaměstnání	muži	ženy	Celkový součet
administrativní pracovníci	2		2
dělníci hutní	1		1
dělníci stavební	5		5
dělníci výrobní	17	1	18
důchodci	1		1
důchodci - invalidní	8		8
chovanci DD anebo DM	1		1
mechanici a montéři, údržbáři, opraváři	9		9
nezaměstnaný/osoba vedena v registru úřadu práce/	19	4	23
osoby bez pracovního zařazení	21		21
osoby bez údajů o zaměstnání	7		7
osoby na mateřské dovolené		4	4
Osoby ve výkonu odnětí svobody	1		1
ostatní duševní pracovníci nevýr. sféry	1		1
ostatní pracovníci nevýrobní činnosti	2		2
pedagogičtí pracovníci všech stupňů		1	1
podnikatelé, živnostníci osoby SVČ a ostatní	16		16
pracovníci komunálního a bytového hosp.	1		1
pracovníci ochrany nebo ostrahy objektů	2		2
pracovníci skladového hospodářství	1		1

pracovníci veřejného stravování, hotelů	5	1	6
řidiči silničních mot.vozidel	4		4
studenti středních a odborných škol	5		5
technici dopravy,pošt a telekomunikací	1		1
učni a osoby přípr. se na dělnická povolání	5		5
učni a osoby přípr. se na provozní povolání	2	1	3
vysokoškolští studenti	1		1
zaměstnanci bezpečnostních a detektivních agentur	3		3
zdravotničtí pracovníci	2		2
žáci ZŠ	1	1	2
Celkový součet	144	13	157

Zdroj: PČR, 2015

Tabulka níže představuje způsob ukončení fáze trestního řízení, vymezené policejním vyšetřováním trestných činů s rasovým či extremistickým podtextem a jejich pachatelů.

Tab. 5: Pachatelé extremistických činů v ČR v roce 2014 dle způsobu ukončení tr. řízení u PČR a trestní minulosti

Trestní minulost	způsob ukončení	muž	žena	Celkový součet
V minulosti byl vyšetřován		14		14
	Ukonč.NPO. st. zástupci dle § 166/3, § 175a	6		6
	Ukonč. návrhem na obžal. st. zástupci dle § 179c	5		5
	(prázdné)	3		3
Recidivista		75	3	78
	Zastaveno podle § 172/1d(mimo amnestii),e,f,2a,b,c	1		1
	Ukončeno podm. zast. tr. stíhání dle §§ 307,309	1		1
	Ukonč.NPO. st. zástupci dle § 166/3, § 175a	38		38
	Ukonč. návrhem na obžal. st. zástupci dle § 179c	17	3	20
	V říz.proti mlad.NPO st.zást. § 166/3 a § 175a obj	3		3
	Odloženo dle § 159a/2,3 - mimo amnestii	2		2
	(prázdné)	13		13
Nevykazuje nic z uvedeného		55	10	65
	Ukončeno podm. zast. tr. stíhání dle §§ 307,309	1	1	2
	Ukonč.NPO. st. zástupci dle § 166/3, § 175a	23	2	25
	Ukonč. návrhem na obžal. st. zástupci dle § 179c	17	4	21
	V říz.proti mlad.NPO st.zást. § 166/3 a § 175a obj	2	1	3
	Odloženo dle § 159a/2,3 - mimo amnestii	2		2
	(prázdné)	10	2	12
Celkový součet		144	13	157

Zdroj: PČR, 2015

3.7.6. Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů

V oblasti extremismu **prověřovala Generální inspekce bezpečnostních sborů** (dále jen „GIBS“) v roce 2014 celkem **2 případy**. V prvním případě byl prověřován poznatek k projevům **příslušníka Vězeňské služby České republiky** ve smyslu údajného demonstrativního postoje prezentovaného na internetových stránkách zájmového sdružení občanů. Mělo se jednat o prezentaci názoru odmítajícího pozitivní diskriminaci, nutnosti přizpůsobení se majoritní společnosti ze strany Romů, a další vyjádření k tzv. romské otázce. Vzhledem k tomu, že z provedeného šetření nevyplývaly žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by se příslušník Vězeňské služby ČR dopustil trestného činu či jiného protiprávního jednání, byl spisový materiál uložen k případnému dalšímu využití. Ve sledovaném období bylo rovněž zahájeno prověřování případu **příslušníka Policie ČR**, přičemž podnět, který GIBS obdržela, obsahoval informaci, že se tento příslušník účastní aktivit sympatizantů pravicově orientované extremistické scény. Tyto údajné aktivity a projevy extremismu jsou šetřeny příslušným policejním orgánem GIBS a zpracovávají v rámci sledované problematiky extremismu, přičemž prověřování tohoto případu dále pokračuje. Žádné další případy protiprávního jednání, resp. trestné činnosti na úseku extremismu v roce 2014, nebyly GIBS zjištěny.

Z hlediska bilance předchozích let a trendu v této sledované problematice lze ve sledovaném období roku 2014 hovořit jednoznačně o **poklesu prověřovaných případů trestné činnosti v oblasti extremismu** páchané v bezpečnostních sborech, neboť v absolutních hodnotách a parametrech zjištění objektivních skutečností nebyly v roce 2014 ani v jediném případě naplněny podmínky pro zahájení úkonů trestního řízení. Oproti roku 2013, kdy byly prověřovány celkem 4 případy, byl tedy zaznamenán pokles o polovinu evidovaných případů. Rovněž je třeba uvést, že oproti roku 2013 nebyly do současné doby ani ve druhém prověřovaném případě příslušníka policie naplněny zákonné podmínky pro zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu. V kontextu tohoto porovnání lze doplnit, že v roce 2013 byly zahájeny úkony tr. řízení v jediném případě, a to pro protiprávní jednání příslušníků policie, přičemž rasový podtext nebyl v průběhu trestního řízení prokázán. Tato trestní věc byla policejním orgánem GIBS skončena návrhem na podání obžaloby podle § 166 odst. 3 tr. řádu proti pěti zúčastněným policistům pro tr. čin „Zneužití pravomoci úřední osoby“ dle § 329 tr. zákoníku a tr. čin „Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení“ dle § 149 tr. zákoníku.

3.7.7. Trestná činnost příslušníků Armády ČR

Situace v oblasti extremismu byla v resortu obrany v průběhu roku 2014 poměrně stabilní a **Vojenské zpravodajství nezaznamenalo výrazné výkyvy v činnosti extremistických subjektů**. V oblasti PEX přetrvává snaha všech identifikovaných příznivců hnutí vyhnout se v prostředí resortu obrany projevům, které by dokládaly přímou spojitost těchto osob s propagací extremistických myšlenek a vedly by tak ke konfrontaci extremistů se zákony ČR. Byly zjištěny a potvrzeny formy **užívání skryté symboliky**, potvrzující konspirativní jednání jedinců. Dále byl potvrzen trend **přesunu aktivit** pravicových extremistů **na stadiony**, kde dochází v rámci fotbalových utkání k ventilaci násilí. PEX v Armádě ČR (dále jen „AČR“) zůstává doménou jednotlivců, což v žádném případě nesnižuje rizika plynoucí z tohoto jevu, zvláště pak v ozbrojených silách. V souvislosti se vzrůstající celospolečenskou aktivitou levé části extremistické scény vůči státní správě a objektům symbolizujícím státní moc, **zaznamenalo Vojenské zpravodajství v roce 2014**

zájem LEX v ČR o objekty resortu obrany. Důsledky tohoto jevu jsou prozatím marginální. Do budoucna však nelze vyloučit útoky proti armádním cílům a to zejména v kontextu s děním ve společnosti a jeho vnímáním právě extrémně levicovou scénou. Extremismus přináší resortu obrany rizika bez ohledu na momentální stagnaci či růst aktivit jednotlivců či skupin. Infiltrace armády novými přívrženci PEX je přímo úměrná projevům ve společnosti a náborovým aktivitám resortu obrany.

V roce 2014 **evidovala Vojenská policie celkem dva případy protiprávního jednání s extremistickým podtextem.** Oba se týkaly aktivit na sociálních sítích a oba byly s ohledem na věcnou příslušnost předány Policii ČR s důvodným podezřením na pachatele stojícího mimo působnost Vojenské policie.

V prvním případě se jednalo o důvodné podezření ze spáchání trestných činů založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka a schvalování trestného činu v souběhu s trestným činem projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka, kterého se měla dopustit osoba, vystupující na síti Facebook, tím, že v reakci na sebevražedný atentát, při kterém padli čtyři vojáci AČR, umístila v době mezi 9. a 10. červencem na internet příspěvek ve znění: „Tímto bychom rádi vyjádřili podporu Talibanu. Do toho hoši. Příště dáte víc, než jen čtyři!“ Policejní orgán Vojenské policie zahájil ve věci úkony trestního řízení. Ve smyslu pokynu dozorujícího státního zástupce byla věc včetně spisového materiálu postoupena věcně a místně příslušnému policejnímu orgánu Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR k dalšímu prověřování.

Ve druhém případě obdržel policejní orgán Vojenské policie trestní oznámení na neznámého pachatele, týkající se možného protiprávního jednání v souvislosti s facebookovým trollingem, kdy doposud neznámá osoba minimálně od 14. července umísťuje na webovou stránku nevhodné texty komentující působení příslušníků AČR v zahraniční misi v Afghánistánu a dále nevhodně komentující zabití těchto vojáků (tzv. posmrtný trolling). Vojenská policie v této souvislosti navázala součinnost s odborem internetové kriminality Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR za účelem stanovení dalšího postupu. Ze získaných informací vyplynulo, že totožným trestním oznámením disponuje i Policie ČR a že věc již šetří ve své působnosti s obdobnou právní kvalifikací, jako první z uvedených případů. V souvislosti s tímto zjištěním Vojenská policie vlastní šetření ukončila.

3.7.8. Soudní statistiky

V roce 2014 odsoudily soudy ČR pravomocně celkem 72 584 osob (v roce 2013 - 77 976, v roce 2012 - 71471, v roce 2011 celkem 70160, v roce 2010 celkem 69 953, v roce 2009 - 73 752; v roce 2008 - 75 751 osob a v roce 2007 - 75 728 osob), což představuje oproti roku 2013 snížení o 5 392 osob, tj. o 6,91 %. Z tohoto počtu bylo odsouzeno v roce 2014 celkem **52 osob za 52 trestných činů s rasovým podtextem.** Tento počet představuje pouze 0,07 % z celkového počtu pravomocně odsouzených v tomto roce.

Ve srovnání s rokem 2013 zaznamenáváme **pokles počtu pravomocně odsouzených za trestný čin spáchaný s rasovým podtextem** (o 19 osob, tj. o cca 26,8 %, když v předchozím roce 2013 bylo za tyto delikty odsouzeno celkem 71 osob, v roce 2012 – 83 osob, v roce 2011 - 111 osob, v roce 2010 96 osob, v roce 2009 pak celkem 103 osob – v r. 2008 - 97 osob, v r. 2007 pak 72 osob). Z uvedených údajů je zřejmé, že podíl těchto deliktů na

celkovém počtu pravomocně odsouzených v ČR zůstává i nadále velmi nízký. V absolutních číslech pak osciluje v posledních 7 letech mezi cca 70 až 100 pachateli.

Nejčastěji byli pachatelé v roce 2014 odsouzeni za tyto trestné činy:

Trestný čin	Ustanovení tr. zákoníku (TZ)	Počet osob	Součet 2014
		2014, (tr.z.40/2009)	
Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka	§§ 403, 404	42	42
Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	§ 355, 356	8	8
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	§ 352	2	2
Výtržnictví	§ 358	24	24
Ublížení na zdraví	§ 146	4	4
Útok na veřejného činitele	§ 325	1	1
Vydírání	§ 175	0	0
„Nebezpečné vyhrožování“	§ 353	2	2
Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	§ 356	1	1
Ublížení na zdraví – těžká újma	§ 145	0	0
Krádež	§ 205	2	2
Útok na veřejného činitele		0	0
Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání		0	0
Ohrožení pod vlivem návykové látky	§ 274	1	1
Ohrožování výchovy mládeže	0	0	0
Porušování domovní svobody	0 § 178	0	0
Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka	0	0	0
Poškození cizí věci	x § 228	7	7
Nedovolené ozbrojování	x § 279	1	1
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	x § 283	0	0
Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu	x § 326	1	1

V roce 2014 byli pachatelé těchto deliktů **nejčastěji odsouzeni pro trestné činy podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka** podle § 403 a § 404 TZ – 42 osob. Následují odsouzení pro trestný čin podle § 358 TZ – **výtržnictví** spáchané s rasovým podtextem - celkem 24 osob. Třetím nejčastějším deliktem jsou **trestné činy hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení** podle § 355 a § 356 TZ – 8 osob.

Za uvedené trestné činy s rasovým podtextem byl **7 osobám uložen nepodmíněný trest odnětí svobody**. Z odsouzených osob za trestné činy s rasovým podtextem byly soudy označeny **3 osoby jako recidivisté**. Třem pachatelům soud uložil trest odnětí svobody v rámci sazby do 1 roka, další 4 pachatelé dostali trest v rozmezí od 1 do 5 let. **Trest odnětí svobody s podmíněným odkladem** jeho výkonu soudy v roce 2014 pravomocně uložily **36 osobám**. Ve srovnání s předchozími lety **se snížil podíl uložených trestů obecně prospěšných prací** – v roce 2014 byly uloženy ve 8 případech, v roce 2013 ve 4 případech,

v roce 2012 v 19 případech, v roce 2011 uložily soudy tento alternativní trest v 11 případech, zatímco v roce 2010 celkem 16 pachatelům. Odsouzeno bylo pouze **4 mladistvých pachatelů a 2 ženy**.

3.7.9. Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství

Statistické údaje

Tabulka č. 1: Přehled o trestných činech spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek v letech 1995 - 2014

Trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
1995	508	461
1996	616	552
1997	569	495
1998	535	439
1999	580	510
2000	535	451
2001	529	369
2002	467 (+51 ZPŘT)	435 (+50 ZPŘT)
2003	325 (+44 ZPŘT)	286 (+44 ZPŘT)
2004	351 (+48 ZPŘT)	326 (+47 ZPŘT)
2005	294 (+46 ZPŘT)	264 (+45 ZPŘT)
2006	221 (+52 ZPŘT)	192 (+51 ZPŘT)
2007	204 (+36 ZPŘT)	197 (+36 ZPŘT)
2008	200 (+41 ZPŘT)	185 (+40 ZPŘT)
2009	194 (+34 ZPŘT)	183 (+32 ZPŘT)
2010	225 (+63 ZPŘT)	213 (+58 ZPŘT)
2011	218 (+66 ZPŘT)	209 (+59 ZPŘT)
2012	224 (+65 ZPŘT)	213 (+61 ZPŘT)
2013	120 (+81 ZPŘT)	115 (+77 ZPŘT)
2014	139 (+45 ZPŘT)*	129 (+43 ZPŘT)*

* Jedná se o předběžné údaje

Podíl všech trestných činů spáchaných z rasových, národnostních či jiných nenávistných pohnutek na celkovém objemu kriminality byl v roce 2014 poměrně minimální, stejně jako v letech předcházejících, a nedosahuje ani zdaleka 1 %. Přesto je zjevné, že se zde celkový počet stíhaných a obžalovaných osob oproti předchozímu roku nepatrně zvýšil.

Tabulka č. 2: Údaje o počtu stíhaných a obžalovaných osob pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek v letech 1995 - 2014

ČR	§ 196/2 tr. zákona § 352/2 tr. zákoníku		§ 196/3 tr. zákona § 352/3 tr. zákoníku		§ 198 tr. zákona § 355 tr. zákoníku		§ 198a tr. zákona § 356 tr. zákoníku		§ 219/2g tr. zákona § 140/3g tr. zákoníku		§ 221/2b tr. zákona § 146/2e tr. zákoníku	
	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal
1995	177	162	18	17	112	108	28	22	0	0	13	12
1996	210	179	18	17	74	66	30	29	1	1	90	82
1997	150	119	29	19	107	103	25	20	0	0	56	55
1998	126	111	3	0	124	90	7	6	3	2	40	36
1999	139	123	24	24	103	91	12	11	2	2	42	42
2000	98	84	24	24	150	129	19	14	0	0	22	13
2001	95	92	0	0	127	118	19	16	0	0	28	27
2002	85	81	3	3	105	98	4	3	2	2	21	20
2003	64	56	0	0	81	77	8	7	0	0	28	27
2004	67	63	8	8	105	101	5	5	1	0	21	21
2005	74	67	0	0	85	78	3	2	3	3	14	14
2006	48	45	0	0	58	50	3	1	0	0	11	11
2007	33	31	0	0	37	35	24	24	0	0	24	24
2008	31	30	0	0	36	35	7	7	1	1	5	5
2009	33	32	6	6	19	19	7	4	0	0	19	19
2010	46	44	40	37	39	38	6	4	0	0	7	7
2011	41	39	38	37	35	35	5	5	1	1	17	16
2012	41	40	29	28	34	31	8	7	0	0	23	22
2013	15	15	5	5	27	25	2	2	0	0	21	21
2014	13	12	3	3	23	18	6	6	2	2	8	8
ČR	§ 222/2b tr. zákona § 145/2f tr. zákoníku		§ 235/2f tr. zákona § 175/2f tr. zákoníku		§ 257/2b tr. zákona § 228/3b tr. zákoníku		§ 260 tr. zákona § 403 tr. zákoníku		§ 261 tr. zákona § 404 tr. zákoníku		§ 261a tr. zákona § 405 tr. zákoníku	
	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal	stíháno	obžal
1995	23	23	0	0	6	5	13	11	118	101	0	0
1996	42	41	1	1	27	25	30	27	93	84	0	0
1997	45	43	5	5	18	15	29	18	105	98	0	0
1998	28	28	6	6	16	16	27	15	155	129	0	0
1999	30	28	1	0	16	16	52	37	159	136	0	0
2000	12	12	0	0	7	6	79	67	124	102	0	0
2001	6	6	3	3	2	2	51	41	198	164	1	0
2002	24	24	2	2	3	3	75	67	143	132	1	1
2003	13	13	0	0	6	4	28	17	96	84	1	1
2004	9	5	4	4	1	1	31	25	96	90	3	3
2005	7	7	0	0	2	2	23	18	72	65	1	1
2006	3	3	0	0	2	2	16	11	78	69	2	0
2007	3	3	0	0	5	5	14	12	63	62	1	1
2008	9	9	0	0	2	2	29	29	72	61	8	6
2009	21	21	0	0	1	1	25	24	66	60	4	4
2010	1	1	1	0	1	1	39	38	42	40	2	2
2011	0	0	0	0	0	0	15	15	62	57	4	4
2012	2	2	2	2	1	0	27	27	52	49	5	5
2013	3	3	0	0	1	1	18	18	27	24	1	1
2014	3	3	1	1	3	3	15	15	57	53	5	5

V roce 2014 bylo celkem stíháno 139 osob a obžalováno 129 osob. Došlo tak k nepatrnému nárůstu v obou kategoriích, když v předcházejícím roce byl evidován vůbec

nejvýraznější pokles stíhaných a obžalovaných osob v rámci sledovaného období, a to téměř o polovinu. Nicméně stále se celkové počty stíhaných a obžalovaných osob nedostávají na úroveň registrovanou před oním zlomovým propadem.

Na pozitivním statistickém posunu má podíl především trestný čin projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku. Oproti předcházejícímu roku se u něj ukazuje navýšení o 30 stíhaných osob a 29 obžalovaných osob. Stává se tedy znovu nejčastěji zastoupeným trestným činem s tím, že na druhé místo upozadil trestný čin hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku. Počty stíhaných a obžalovaných osob jsou zde dokonce ještě vyšší než v roce 2012. O nejmarkantnějším vzestupu se dá hovořit ve vztahu k trestnému činu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlnění genocida podle § 405 trestního zákoníku (1 stíhaná osoba, resp. 1 obžalovaná osoba v roce 2013; 5 stíhaných osob, resp. 5 obžalovaných osob v roce 2014), jenže v absolutním objemu tento počet poněkud zanikl.

Ve srovnání s předcházejícím rokem je vykazován i **pokles počtu stíhaných a obžalovaných osob**, a sice pokud jde o pět skutkových podstat: násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku, násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci podle § 352 odst. 3 trestního zákoníku, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku, založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 trestního zákoníku a ublížení na zdraví podle § 146 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku. Jedná se o pokles nevýrazný (rozuměj řádově v jednotkách), vyjma posledního případu s 38 % stíhaných a obžalovaných osob v předcházejícím roce. Ovšem u žádného trestného činu spáchaného z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek nebyla vykazována nulová hodnota.

Rovněž v roce 2014 jsou **trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek řešeny v jednodušší formě řízení**, kterou představuje zkrácené přípravné řízení, byť již v nižším počtu. V roce 2014 byl na 43 osob podán návrh na potrestání, což je údaj vůbec nejvyšší za celé dvanáctileté období od zavedení tohoto institutu do trestního řádu. Celkový počet osob vyřízených v rámci zkráceného přípravného řízení za některý z trestných činů spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek, činil 45.

Analytické údaje

Oproti roku 2013 se prakticky nevyskytly protiromské pochody a demonstrace, resp. tyto byly ve srovnání s rokem 2013 marginální. Nejčastějšími informacemi podanými ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) bod 1. pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 10/2011 byly tak případy tzv. **hajlování, prezentace „závadových“ symbolů na oblečení či jejich nasprejování na budovy, resp. veřejná prezentace závadových tetování, protiromské výroky publikované na internetu, rasově motivované urážky** (mezi něž patří i výroky některých osob romské národnosti adresované příslušníkům tzv. majoritní společnosti – výroky typu „bílé svině“ apod.). **Fyzicky motivované rasové útoky směřovaly zejména vůči osobám romské národnosti, avšak našťastí bez vážnějších následků.** Rovněž byly zaznamenány nenávistné výroky, resp. výzvy k násilí uváděné na internetu, často na sociálních sítích, které jsou zacíleny nejen vůči Romům, ale i vůči muslimům, spíše raritně pak vůči starým lidem - důchodcům a bezdomovcům.

K jednotlivým, vybraným případům sdělujeme:

„Výroky M. S.“

Záznamem policejního orgánu byly zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu pro podezření ze spáchání trestných činů založení podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 trestního zákoníku, projevu sympatií k hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku a popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, kterých se měla dopustit M. S. tím, že v pořadu Hyde park dne 13. 2. 2014 uvedla, že Milada Horáková se ke své činnosti přiznala, že dost pochybuje o tom, že její přiznání bylo vynuceno, že čísla obětí komunistického režimu jsou značně nadsazená.

Z důvodu pochybností o zahájení úkonů trestního řízení inicioval odbor trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství podnět k výkonu dohledu, ve kterém bylo konstatováno, že není vůbec zřejmé, jak těmito výroky mohla podezřelá založit, podporovat nebo propagovat hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob ve smyslu § 403 trestního zákoníku nebo k takovému hnutí veřejně projevovat sympatie ve smyslu § 404 trestního zákoníku. Z popisu skutkových okolností nikterak nevyplývá, že takové hnutí podezřelá svými výroky založila, podporovala nebo propagovala či že by k němu veřejně projevovala sympatie. V poměru k § 403 je ustanovení § 404 subsidiární, a proto je jednočinný souběh těchto trestných činů vyloučen. K možné kvalifikaci popsaného jednání coby trestného činu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku nutno uvést následující:

Výrok M. S. lze rozčlenit do tří částí způsobem shora uvedeným. Výrok uvedený pod bodem 3., že obětí režimu bylo méně, než se uvádí, je natolik obecný a nekonkrétní, že nelze dovodit, že by jím byly zpochybňovány zločiny komunistů proti lidskosti. Výrok pod bodem 1., že se Milada Horáková ke svému jednání doznala, je sám o sobě pravdivý, přičemž problematický může být ve spojení s výrokiem pod bodem 2., že podezřelá pochybuje o tom, že toto doznání bylo vynucené. Lze vzít coby historický fakt, že proces s Miladou Horákovou byl zinscenovaný, tato byla k doznání donucena a její poprava byla justiční vraždou. Je však nutno v prvé řadě posoudit, zda tato justiční vražda byla jiným zločinem komunistů proti lidskosti ve smyslu § 405 trestního zákoníku (když je zjevné, že se nejednalo o komunistické genocidium). Zločiny proti lidskosti jsou definovány mezinárodním právem trestním a považují se za ně např. vražda, vyhlazování, zotročování deportace a jiné nelidské činy spáchané na civilním obyvatelstvu nebo persekuce z politických, rasových nebo náboženských důvodů, jsou-li páchany jako součást kteréhokoli zločinu proti míru nebo kteréhokoli válečného zločinu nebo v souvislosti s nimi (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. II. díl. Praha: 2012. s. 3508). Ve věci by proto mělo být pečlivě zváženo, zda je vražda Milady Horákové takovým zločinem proti lidskosti ve smyslu § 405 trestního zákoníku. V odborné literatuře jsou přitom vyjádřeny pochybnosti o tom, zda zločiny, k nimž docházelo v Československu v 50. letech, naplňují znaky genocidia, resp. zločinů proti lidskosti a např. Jiří Herczeg možnost trestního postihu za výroky popírající zločiny páchané komunistickým režimem v Československu vylučuje (srov. Herczeg, J. Trestné činy z nenávisti. Praha: 2007. s. 122-123).

I pokud by orgány činné v trestním řízení dospěly po důkladné analýze shora naznačených otázek k závěru, že vraždu Milady Horákové lze pokládat za zločin komunistů proti lidskosti ve smyslu § 405 trestního zákoníku, je otázkou, zda vyjádření samotné pochybnosti o tom, že Milada Horáková byla k doznání donucena, popírá, zpochybňuje, schvaluje či se pokouší ospravedlnit tento zločin jako takový, kterýžto závěr se jeví být nepřiměřeně extenzivní.

Usnesením policejního orgánu byla věc podle § 159a odst. 1 věty první trestního řádu odložena, a to s ohledem na závěry ústavního znaleckého posudku Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, podle kterého v České republice reálně nepůsobí hnutí zařaditelné pod pojem tzv. levicového extremismu směřující k potlačení práv a svobod člověka. Na základě tohoto znaleckého závěru dovozuje policejní orgán, že při neexistenci takového hnutí ve smyslu § 403 trestního zákoníku, nelze takové založit, podporovat nebo propagovat nebo mu vyjadřovat sympatie, a naplnění skutkové podstaty podle § 403 nebo § 404 trestního zákoníku je proto vyloučeno. K možné kvalifikaci podle § 405 trestního zákoníku policejní orgán konstatuje, že justiční vraždy a politické procesy nelze považovat na genocidu nebo zločiny proti lidskosti ve smyslu příslušných mezinárodních smluv a jejich zpochybňování proto není trestné.

„Stop Čechům“

Usnesením policejního orgánu bylo podle § 159a odst. 1 trestního řádu odloženo podezření ze spáchání přečinu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 odst. 1, 2 písm. b) trestního zákoníku, kterého se měl dopustit K. G. tím, že založil stránku www.stopcechum.cz, kde mj. uvádí, že Češi nejsou schopni normálního života, je jim vrozená kriminální činnost, nelze je změnit apod. Policejní orgán dospěl k závěru, že úmyslem těchto článků nebylo hanobit nějakou skupinu, ale autor využil nenávistné články o etnických skupinách vydaných jinými osobami a vložil do nich pojem „Čech“, přičemž smysl jeho aktivity byl naopak protirasistický.

„Propagace salafismu“

Ve věci bylo trestní stíhání V. S. zahájeno původně usnesením policejního orgánu, avšak toto bylo usnesením státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ke stížnosti obviněného zrušeno a tímtéž usnesením státní zástupkyně zahájila trestní stíhání obviněného pro zločin založení podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku, kterého se měl (ve stručnosti) dopustit tím, že zajistil překlad, vydání a distribuci knihy A. A. B. Philipse Základy tauhídu, islámský koncept Boha, kdy tato propaguje salafijský směr islámu hlásající netoleranci a nenávist k jiným náboženstvím.

Jakkoliv je věc skutkově jasná (tedy že obviněný se podílel na vydání dané knihy), bude z právního hlediska nutné vyhodnotit výsledky znaleckého zkoumání, a to zejména v tom směru, zda předmětná kniha propaguje salafijský směr islámu, a zda tento náboženský směr lze považovat za hnutí ve smyslu § 403 trestního zákoníku a pokud ano, pak jaké v knize reálně šířené ideje směřují k potlačení práv a svobod člověka či hlásají rasovou, náboženskou (či jinou) zášť. V usnesení o zahájení trestního stíhání nejsou citovány žádné pasáže z vydané knihy, které by prokazovaly přílehavost zvolené právní kvalifikace.

Z dřívějších věcí, které byly v roce 2014 nadále řešeny, je možné zmínit např.:

„Pořádání výcvikových kempů“

Ve věci nadále probíhá vyšetřování, vedle již použité kvalifikace nedovoleného ozbrojování podle § 279 trestního zákoníku je u jedné ze stíhaných osob zvažována kvalifikace podle § 403 trestního zákoníku, přičemž se vyčkává na výsledky znaleckého dokazování.

„Vydání projevů Adolfa Hitlera“

Rozsudkem Městského soudu v Brně byli P. K., L. N., S. B. a společnost G. s. r. o., podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěni obžaloby pro zločin založení podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku a přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, kterého se měli (ve stručnosti řečeno) dopustit tím, že se podíleli na vydání knihy Adolf Hitler: Projevy, a to v nakladatelství - společnosti G. s. r. o., kterou opatřili komentáři souhlasícími s názory Adolfa Hitlera, potažmo nacionálního socialismu, včetně nacistické genocidy a dalších zločinů proti lidskosti. Nálezací soud dopěl k závěru, že se jednalo toliko o vydání projevů bez hodnotících soudů a jedná se tak o historický dokument. Nebylo rovněž prokázáno, jaké existující hnutí ve smyslu § 403 trestního zákoníku měli obvinění vydáním této knihy propagovat. Státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně podal dne 15. října 2014 do zprošťujícího výroku v neprospěch obžalovaného odvolání, které Krajský soud v Brně zamítl dne 23. ledna 2015, neboť shledal, že není důvodné.

3.7.10. Statistiky Probační a mediační služby

Ze souhrnného počtu případů, které střediska Probační a mediační služby (dále jen „PMS“) od vzniku služby řešila, vyplývá, že podíl případů PMS souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy je dlouhodobě nízký, od roku 2002 se jedná cca od 0,2 % do 0,7 % podílu z celkového počtu nově evidovaných spisů v daném roce. Pro rok 2014 je 0,25 % podílu těchto spisů. Ve srovnání s předchozím rokem by se jednalo jak o pokles podílu, tak počtu spisů.

Počty spisů trestné činnosti s extrémistickým podtextem evidované v jednotlivých soudních krajích PMS za období 2010-2014*:

soudní kraje	2010** celkem spisů	z toho s rasisti ckým podtexte m	2011 celkem spisů	z toho s rasisti ckým podtexte m	2012 celkem spisů	z toho s rasisti ckým podtexte m	2013 celkem spisů	z toho s rasistick ým podtexte m	2014* celkem spisů	z toho s rasistický m podtextem
Praha	1 846	**	1 832	7(0,4%)	2 237	14(0,6%)	1 964	3 (0,2%)	2 593	12 (0,5%)
Středočeský	2 993	**	3 109	3 (0,4%)	3 486	10 (0,9%)	3 090	14 (0,5%)	3 793	5 (0,1%)
Jihočeský	1 896	**	2 033	5 (0,2%)	2 359	5 (1,1%)	1 794	12 (0,7%)	2 211	4 (0,2%)
Západočeský	2 926	**	2 838	7 (0,6%)	3 318	9 (0,6%)	2 557	2 (0,1%)	3 038	4 (0,1%)
Severočeský	3 988	**	4 412	2 (0,5%)	5 000	6 (0,9%)	4 178	20 (0,5%)	5 619	18 (0,3%)
Východočeský	2 979	**	3 088	8 (0,6%)	3 435	4 (0,4%)	2 844	7 (0,2%)	3 000	4 (0,1%)
Jihomoravský	4 210	**	4 237	1 (0,3%)	5 097	3 (0,3%)	4 228	9 (0,2%)	4 966	8 (0,2%)
Severomoravský	4 983	**	5 601	1 (0,4%)	6 197	7 (0,8%)	5 373	9 (0,2%)	6 317	4 (0,1%)
celkem ČR	25 821	**	27 150	114	31 129	208	26 028	76 (0,3%)	31 537	59 (0,25%)

Zdroj: PMS

* údaje za rok 2014 jsou předběžné, jsou možné dodatečné změny

** v datech za rok 2010 byl chybně naprogramován vzorec pro výpočet

Z hlediska trestně právní kvalifikace se většina spisů projednávaných PMS v této souvislosti týkala trestného činu Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 trestního zákoníku. V roce 2014 šlo o cca 54 % těchto případů ze všech evidovaných spisů souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy.

Dále se jednalo o trestný čin Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka § 404 trestního zákoníku. V roce 2014 se jednalo o cca 24 % těchto případů ze všech evidovaných spisů souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy.

Ostatní trestné činy se vyskytovaly v evidenci PMS minimálně.

3.7.11. Trestná činnost s antisemitským kontextem

V roce 2014 bylo zaevidováno 45 trestných činů majících antisemitský podtext. To představuje výrazný nárůst oproti letům minulým. V roce 2013 bylo zaevidováno 15 trestných činů a meziroční nárůst tak činí 200 %¹⁷.

Trestné činy s antisemitským podtextem v roce 2014 představovaly 22,3 % z celkového počtu trestných činů mající extrémistický podtext, což je oproti minulému roku nárůst o 15,2 proc. bodu. Z hlediska skladby trestné činnosti se jednalo převážně o trestné činy dle § 404 (projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačování práv a svobod člověka), který bylo zaznamenáno 35.

¹⁷ Statistika kriminality zahrnuje mimo jiné případy tr. oznámení. V některých případech je za rok 2014 k jedné události nebo subjektu evidováno více trestních oznámení, které následně výrazně ovlivňují statistiku. Případ se ve statistice vyskytuje v dané kvalifikaci při zahájení prověřování, dokud není prověřování ukončeno, odloženo, anebo dokud nedojde k pravomocnému rozsudku. Z dlouhodobého hlediska nebyl zaznamenán nárůst projevů antisemitismu či s tím související tr. činnosti. Naprosto výrazná část jednotlivých případů se týká údajných projevů antisemitismu v prostředí internetu a především virtuálních sociálních sítí.

3.7.12. Trestná činnost motivovaná nenávisťmi proti Romům

V roce 2014 bylo zaevidováno celkem 53 trestných činů motivovaných nenávisťmi proti Romům. Jde o nárůst oproti minulému roku, kdy bylo zaevidováno 42 trestných činů. Tyto trestné činy se podílejí na celkovém počtu trestných činů s extremistickým podtextem 26,3 %.

S ohledem na trestné činy podle skladby jde většinou o trestné činy dle § 404 (projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačování práv a svobod člověka), § 355 (hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob), §356 (podněcování k nenávisťmi vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod) a § 352 (násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci). To odpovídá i rozložení trestných činů dle skladby v minulém roce a nedošlo zde k výraznějším změnám.

Tab. X: Zjištěné trestné činy motivované nenávisťmi proti Romům v ČR v roce 2014

Paragraf	Počet
140	1
145	1
146	2
228	1
352	6
353	1
355	14
356	9
358	1
404	17
Celkový součet	53

Zdroj: PČR, 2015

Nejvíce trestných činů výše uvedeného charakteru bylo spácháno v Ústeckém kraji (17 tr.č.) a kraji Moravskoslezském (10 tr.č.).

3.7.13. Trestná činnost motivovaná nenávisťmi proti muslimům

Obdobně jako u ostatních, v této podkapitole uváděných trestných činů, mají informace o počtech zjištěných extremistických činů motivovaných nenávisťmi k muslimům pouze informativní charakter.

V roce 2014 Policie ČR zaznamenala 2 takovéto trestné činy. Jednalo se o jeden případ trestného činu kvalifikovaného dle § 352 (násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci) a jeden případ tr. činu dle §356 (podněcování k nenávisťmi vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod).

3. Zahraniční vlivy dopadající na českou extremistickou scénu

Projevy extremismu již nejsou pouze národní záležitostí jednotlivých států. Z důvodu snadnější komunikace (především prostřednictvím internetu) se krajní politická hnutí v čím dál větší míře internacionalizují. Toto přeshraniční působení se projevuje spoluprací jednotlivých skupin, přebíráním aktivit spřízněných zahraničních organizací, vzájemnou podporou (včetně vyjadřování solidarity s potlačovanými), vytvářením českých poboček mezinárodních sítí apod. Nezbytnou součástí sledování extremismu na národní úrovni tedy v současné době musí být i analýza projevu extremismu v zahraničí.

V roce 2014 bylo možno v zahraničí zaznamenat rozličné projevy extremismu, a to jak na poli krajní pravice, tak krajní levice. Před rozborem událostí náležejících k těmto proudům však bude věnována pozornost situaci na Ukrajině, potažmo v Rusku. Ta se v roce 2014 stala klíčovou i pro prostředí krajních politických proudů. Všimly si jí totiž subjekty krajní pravice i krajní levice napříč Evropou a zde nastalé události (včetně působení extremistických skupin) byly velmi výrazně reflektovány též v mediálním zpravodajství. Po zhodnocení situace na Ukrajině a v Rusku pak bude pozornost přesunuta na nejdůležitější aspekty fungování a projevy evropské krajní pravice a levice.

3.1. Situace v Rusku a na Ukrajině

V roce 2014 se zásadním způsobem vyhroutil situace na **Ukrajně**. Zdejší dění silně poznamenalo extremistickou scénu v řadě zemí. Obecně lze konstatovat, že ukrajinská krize na obou stranách konfliktu stimuluje extremistické tendence. Podle dohody z Ženevy ze 17. dubna 2014 mají být odsouzeny všechny projevy rasismu, extremismu a náboženské nesnášenlivosti, včetně antisemitismu, to se však zatím neděje. Ukrajinská krize se projevila také v řadě zemí vznikem konfliktní linie v pravicově-extremistické scéně mezi pro-ruskými a pro-ukrajinskými silami. V souvislosti s výraznou pro-ruskou aktivitou části evropské krajní pravice se pak objevily i spekulace o vlivu ruských tajných služeb na tuto část politického spektra.

V lednu a v únoru pokračovaly v Kyjevě a v dalších městech demonstrace spojené s tzv. Euromajdanem, které vyvrcholily násilnými střety mezi režimními složkami (reprezentovanými především oddíly Berkut) a demonstranty. Mezi demonstrujícími začali být viditelní zástupci pravicového extremismu, seskupení především v **Pravém sektoru**. Tato organizace vznikla na sklonku roku 2013, kdy se do ní začlenily **Ukrajinské národní shromáždění – Ukrajinská národní sebeobrana, Patriot Ukrajiny, Belyj Molot** a některé menší skupiny. S Pravým sektorem spolupracovalo i **Sociálně-národní shromáždění (SNA)**. Postupně se jádro Pravého sektoru stalo zcela samostatnou organizací, zatímco např. SNA uskutečňovala vlastní

Podpora Pravého sektoru od české krajní pravice (zdroj: Facebook: skupina „Revoluce na Ukrajině – aktuálně“)

politiku. Pod názvem Pravý sektor však začala působit i řada skupinek bez kontroly centrálního vedení. Vznikly i pobočky či skupinky sympatizantů v cizině, včetně České republiky. Sympatizanti Právěho sektoru z ciziny jezdili podporovat toto uskupení do pouličních střetů na ukrajinské území, zároveň docházelo též k podpoře morální či finanční.

Po vítězství sil, které se postavily proti prezidentu Viktoru Janukovyčovi, se vyhranění pravicoví extremisté pokusili získat vliv v politických strukturách Ukrajiny. Právý sektor byl zaregistrován jako politická strana, nicméně ve volbách neuspěl. Politická strana **Všeuhradské sdružení Svoboda** s pravicově extremistickými kořeny však měla díky volebním ziskům od února do listopadu 2014 vládní zastoupení. V souvislosti s ruskou anexí Krymu a vypuknutím separatistického násilí s ruskou podporou na východě Ukrajiny se aktivizovaly i militantní neonacistické skupinky, především **Misanthropic Division (Töten für Wotan)**. I ta si postupně získala zahraniční přívržence a vznikly (minimálně na sociálních sítích) její pobočky v řadě zemí, včetně České republiky.

Misanthropis Division Česká republika
(zdroj: misanthropic.info)

Mnozí ukrajinští pravicoví extremisté se po vypuknutí bojů na východní Ukrajině zapojili do dobrovolnických jednotek, působících pod gescí ukrajinského ministerstva vnitra. V tomto směru je nejvýznamnější **Prapor Azov**, který vznikl na počátku května 2014. Od září 2014 byl přetvořen na „Pluk speciálního určení Azov“. V rámci tohoto uskupení působili vedle ukrajinských bojovníků i pravicově-extremističtí dobrovolníci ze zahraničí. Další příslušníci ukrajinské krajní pravice bojovali v praporech **Donbas** a **Ajdar**.

Ukrajinský levicový extremismus se pod vlivem událostí roku 2014 ocitnul v obecné defenzivě. **Komunistická strana Ukrajiny** byla vystavena i státním represivním opatřením. Aktivně se na mezinárodním poli snažila působit ultralevicová organizace **Borotba**, která v zásadě podporovala separatistické cíle. Vůči jejím aktivitám se ale ve společném stanovisku ohradilo několik anarchistických organizací.

Ukrajinská krize je silně provázána i s ruskými zájmy a má závažné dopady i na ruský politický extremismus. Pravicový extremismus v Rusku je přitom třeba vnímat nejenom podle oficiálního pojetí tamních státních orgánů, ale i v širším kontextu působení některých

Alexandr Dugin (zdroj: VKontakte)

prorežimních a oficiálně uznávaných politických sil. Z tohoto pohledu lze konstatovat, že ultrapravicové hodnoty odmítající liberálně demokratický systém hlásají i stoupenci tzv. euroasijského hnutí v čele s **Alexandrem Duginem**, kteří jsou silně aktivní i na mezinárodním poli díky **Mezinárodnímu eurasijskému hnutí** a **Eurasijskému svazu mládeže**. Mají vliv i v Evropské organizaci pro svobodný monitoring, která organizovala pozorovatelskou misi při tzv. referendu na

Krymu ve věci jeho připojení k Rusku. V této organizaci se angažuje mimo jiné belgický extremističtí **Luc Michel**, mezi pozorovateli bylo několik exponentů evropské krajní pravice.

Eurasijské hnutí získalo silné pozice v hnutí **Ruské jaro**, které usiluje o vytvoření tzv. Novoruska z území současné východní Ukrajiny. Podporu separatistům vyjadřuje i velká část ruské krajní pravice s imperiálními tradicemi. Někteří představitelé separatistů byli či jsou spojeni s organizací **Ruská národní jednota** (RNE). Na území východní Ukrajiny působí i několik oddílů se silným zastoupením ruských ultrapravicových dobrovolníků, mimo jiné prapory **Prizrak** a **Varjag** či **Ruská pravoslavná armáda**. V praporu **Vostok** bojovali vedle pro-separatistických dobrovolníků různé politické orientace z Ruska a zahraničí i pravíkoví a levíkoví extremisté z evropských zemí (část z nich přešla do Prizraku). Řada dobrovolníků však nemá hlubší ideové zázemí a jejich motivací je sociální nespokojenost v domácím prostředí, proruské postoje a někdy i finanční zisk.

Batalion Vostok (znak)

Méně početní ruští neonacisté se postavili částečně již při majdanských událostech proti ruské oficiální politice a podpořili mimo jiné i Pravý sektor, když několik ruských neonacistů se zapojilo i do bojů na straně pro-ukrajinských sil. Pod vlivem protixtremistických opatření Ruské federace byla v roce 2014 výrazně utlumena činnost některých neonacistických uskupení (např. Národního odporu). Na významu začala nabývat organizace **Wotan Jugend**.

V ruském nacionalistickém spektru začali hrát výraznou roli bojovníci a veteráni z ukrajinského konfliktu, mimo jiné bývalý vojenský velitel tzv. Doněcké lidové republiky **Igor Girkin – Strelkov**. To se projevilo i při rozštěpení každoroční významné akce pravicového extremismu v Rusku, kterou je Ruský pochod. V roce 2014 se 4. listopadu konaly pod tímto názvem dvě akce. Tradiční organizátoři kolem hnutí „Ruští“ a lídra Dmitrije Děmuškina uspořádali pochod u stanice Ljublino. Strelkov a jeho příznivci zorganizovali vlastní Ruský pochod za Novorusko u stanice Okťabrskoje pole. Účast na obou moskevských akcích i na pochodech v dalších ruských městech však byla ve srovnání s předchozím lety nižší.

Levicový extremismus v Rusku byl v roce 2014 ve stínu událostí na Krymu a na východě Ukrajiny. Marxisticko-leninské organizace povětšinou podporovaly separatistické tendence a ruskou režimní politiku. Anarchisté byli vystaveni represí a zastávali se i aktivistů na Krymu. Mezinárodní anarchistické sítě, zvláště Anarchistický černý kříž, vykonávaly aktivity ve prospěch perzekuovaných anarchistů v Rusku.

3.2. Krajní pravice v Evropě v roce 2014

Prostředí krajní pravice bylo nadále hojně sledováno ve většině států Evropy, a to ze strany státních orgánů, nevládních organizací i médií. V této kapitole budou nejprve rozebrány politické úspěchy krajní pravice v roce 2014 a dále významné krajně pravicové ideologické projekty s přeshraničním aspektem aktivní v roce 2014, závažné incidenty spáchané sympatizanty krajní pravice a pozornost bude zaměřena též na některá přijatá opatření vůči krajní pravici.

Významným tématem se v roce 2014 stalo posilování krajně pravicových politických stran. Zde je však nutno podotknout, že spektrum stran, jež bývají řazeny ke krajní pravici, je velmi široké. Bývají do něj řazeny jak spíše populistické politické strany, které se v západní

Evropě vyznačují především kritikou imigrace, a které však v zásadě neusilují o odstranění demokracie (například francouzská Národní fronta, holandská Strana pro svobodu, Práví Finové či ojediněle britský UKIP), až po strany otevřeně antisystémové, jež se vyznačují odporem k současné demokracii a touhou nahradit ji novým politickým uspořádáním (viz například Zlatý úsvit v Řecku, Národně-demokratická strana v Německu či Ataka v Bulharsku).

Společnou zkouškou síly krajně pravicových politických stran byly jarní volby do Evropského parlamentu. V jednotlivých zemích uspěly tyto strany s odlišnými výsledky, celkově však byly výsledky voleb hodnoceny mj. jako potvrzení nárůstu obliby krajně pravicových (či lépe populistických) politických stran. Společným tématem těchto stran se stal odpor vůči imigraci (vně EU i v rámci EU), odmítání hlubší (i současné) integrace EU, včetně důrazu na zvýšení role národních států, či kritika současných politických stran a politického systému (zesíleně tam, kde jsou podnikány represe vůči krajně pravicovým stranám či jejím příznivcům).

Krajní pravice v evropských volbách 2014
(zdroj: www.economist.com)

První „úspěch“ některé z krajně pravicových stran zaznamenaly již před volbami, kdy především **na sociálních sítích** dokázaly na sebe upoutat výraznou pozornost a předčily i zavedené politické subjekty.¹⁸ Zároveň již před volbami upoutaly též „negativní pozornost“ některými kontroverzními výroky či akcemi. Vedle radikálního Zlatého úsvitu, s jehož představiteli byly v průběhu roku 2014 opakovaně vedeny soudní procesy, lze zmínit například odstoupení Andrease Mölzera z kandidátní listiny Svobodné strany Rakouska (FPÖ) po výroku, že EU je „konglomerátem Negrů“ (na donucení k odstoupení poté reagoval slovy, že i Třetí říše byla více liberální než EU). Podobně jako v ČR pak i v zahraničí odmítla některá veřejnoprávní média odvysílat předvolební spoty z důvodu jejich nenávistného obsahu namířeného vůči přistěhovalcům (viz například stažení spotu maltské strany Imperium Europa z tamní veřejnoprávní televize).

Úspěchem pak skončily volby především pro **populistické strany v západní Evropě**. Z dosavadních tří na 24 rozšířila své zástupce v Evropském parlamentu francouzská Národní fronta díky zisku 24,95 % hlasů, což ji pasovalo na neúspěšnější politickou stranu v zemi. Navázala tak úspěch v lokálních volbách konaných na počátku roku 2014, v nichž dokázala zvítězit ve 12 městech (překonala tak úspěch z roku 1997).¹⁹ Překvapením pak byl úspěch Strany za nezávislost Spojeného království (UKIP), která dokázala vyhrát volby ve Velké Británii (tato strana se sice vyznačuje radikální rétorikou, za extremistickou ji však nelze

¹⁸ Dle průzkumu vytvořeného Fakultou sociálních věd pro Českou televizi například německá NPD, polská Nowa Prawica či slovenská Lidová strana získala ze všech stran v době před volbami nejvíce tzv. „unikátních líků“, tzn. specifických výrazů podpory na sociální síti Facebook.

¹⁹ Francouzská Národní fronta mj. zaujala mnohými akcemi namířenými vůči arabským (muslimským) přistěhovalcům; na podzim například spustila kampaň zaměřenou na vzrůstající oblibu Kebabu, který chápe za jeden ze znaků kulturní islamizace země. Prodej kebabu tak spojila s kritikou imigrace a integrace imigrantů ve Francii.

považovat). Stejně tak uspěly podobně orientované strany jako je Dánská lidová strana (26,6 %, 1. místo), holandská Strana pro svobodu (13,3 %, 3. místo, avšak oproti předchozím volbám ztráta 3,5%) či Práví Finové (12,9%, 3. místo). V roce 2014 zaznamenali výrazný vzestup popularity též Švédští demokraté, kteří získali v evropských volbách 9,7 procenta hlasů a pak především (dle politologů s ohledem na jejich radikálnost velmi překvapivých) 13 % v zářijových parlamentních volbách.

Ohledně České republiky geograficky blízkým zemím a stranám skončily volby úspěchem pro stranu **Nova Prawica Janusza Korwin-Mikkeho**,²⁰ která obdržela 7,15 % hlasů a získala 4 křesla europoslanců (pro srovnání v parlamentních volbách v roce 2011 tuto stranu volilo pouze 1,06 % voličů). Obdobně i tato strana je spíše národně-populistickou stranou bez zřetelných extremistických projevů. Částečně však navázala na dřívější úspěchy polských krajně pravicových stran, které v posledních letech stály spíše v pozadí (například dříve vládní strana Samoobrana obdržela v Evropských volbách pouze 0,04 % hlasů). Po rozkolu ve straně a odchodu kontroverzního vůdce koncem roku 2014 lze předpokládat pokles jejího vlivu. Výrazného úspěchu pak nedosáhl radikálněji orientovaný Ruch Narodowy (zisk 1,39 % hlasů). Aktivizovala se ale některá další radikálně nacionalistická polská hnutí sdružená v subjektech Obóz Narodowo-Radykalny (ONR), Młodzież Wszechpolska a Obóz Wielkiej Polski.

Naopak o neúspěchu může hovořit krajní pravice na Slovensku. Ačkoli **podpora Kotlebovy Lidové strany – Naše Slovensko** přesahovala dle některých průzkumů z počátku roku 7%, ve volbách strana obdržela pouze 1,73 % hlasů. Přesto Lidová strana a především aktivity Mariána Kotleby, současného bansko-bystrického župana, získávaly na Slovensku nadále silnou pozornost. Příkladem lze zmínit vyvěšení hanlivého nápisu vůči NATO na budově županství z konce srpna (pozornost si vysloužila také Kotlebova podpora ukrajinského ex-prezidenta Janukoviče, kterého otevřeně podpořil zasláním dopisu²¹). Stagnaci pak v evropských volbách potvrdila Slovenská národní strana, která ztratila své křeslo europoslance, když obdržela 3,61 % hlasů.

Protest Mariána Kotleby proti NATO (zdroj: idnes.cz)

Nejednoznačného úspěchu dosáhla v evropských volbách německá krajní pravice. **Národně demokratická strana (NPD)** obdržela 1,00 %, což lze považovat za neúspěch (podobně na dřívější úspěchy z voleb do europarlamentu nenavázali Republikáni, kteří obdrželi pouze 0,40 % hlasů). Zde je však nutno dodat, že s ohledem na německý volební

²⁰ Strana Nové pravice se vyznačuje především důrazem na tradiční hodnoty a je spjata s osobou svého bývalého předsedy - Janusze Korwin-Mikkeho, jehož jméno nese i v názvu. Korwin – Mikke je označován za monarchistu a „proslavil“ se například názory, že ženy nemají mít volební právo, užíváním termínů jako židovský komunismus, bojem proti menšinám (etnickým, sexuálním) apod.

²¹ Podobně například předseda bulharské pravicově extrémní strany Ataka byl jedním z mezinárodních pozorovatelů při podzimních volbách v Doněcké a Luhanské lidové republice.

systém pro volby do Evropského parlamentu tento zisk stačil NPD na vůbec první zisk jednoho křesla v europarlamentu, které obsadil Udo Voigt (dlouholetý předseda strany v letech 1996 až 2011). Přesto NPD nemůže obecně hovořit o roku 2014 jako úspěšném, neboť v zářijových volbách neobhájila posty v Saském parlamentu, na základě čehož také ztratila nárok na finanční příspěvek, který do té doby činil každý rok zhruba 2,5 milionů eur. Tento finanční deficit by se mohl ve fungování strany výrazně projevit, protože právě díky úspěchům v Sasku mohla strana financovat své aktivity i v ostatních částech Německa. Možná i z důvodu částečného ústupu NPD si pozornost vysloužila strana **Die Rechte (Praví)**, a to především akcí, kdy požádala německé úřady o sdělení informací o počtu Židů žijících v Dortmundu, včetně jejich počtu v jednotlivých čtvrtích, které dle svých slov potřebovala pro „politickou práci“. Úřady však tuto žádost odmítly a označily ji za projev a oživování antisemitismu. Přesto se začalo spekulovat, zda Die Rechte nemůže do určité míry na poli krajní pravice vystřídat NPD jako relativně úspěšnou pravicově extrémní stranu.

Na obvyklé podpoře zůstala rakouská Svobodná strana Rakouska, která se ziskem 19,70 % hlasů se stala 3. nejsilnější stranou. Naopak výrazným neúspěchem skončily volby pro Svaz pro budoucnost Rakousku, který po smrti Jörga Haidera již nedokáže zaznamenat výrazné volební úspěchy (v evropských volbách obdržel pouze 0,5 % hlasů).

Stejného výsledku jako v roce 2009 dosáhl **maďarský Jobbik** (14,67 % hlasů) a získal 3 křesla europoslanců. Nejvíce pozornosti ze zvolených kandidátů si vysloužil Béla Kovács, vůči němuž bylo zahájeno vyšetřování ze špionáže ve prospěch Moskvy. Proto také maďarský nejvyšší státní zástupce adresoval oficiální dopis předsedovi Evropského parlamentu o nebezpečných kontaktech Kováče. Celkově může Jobbik rok 2014 považovat za úspěšný, neboť především uspěl v parlamentních volbách, v nichž obdržel 20,3 % hlasů a upevnil si pozici druhé nejsilnější politické strany v Maďarsku (fakticky zde vytváří největší opozici vůči vládnoucímu hnutí Fidesz). V říjnu zaznamenal Jobbik úspěch též v komunálních volbách (uspěl i ve větších městech, potvrdila se však jeho nízká obliba v Budapešti). Čtrnáct jeho kandidátů na starostu zvítězilo, dalších šest pak zvítězilo jako nezávislí kandidáti, avšak s jeho podporou.

Úspěch v evropských volbách zaznamenal též řecký **Zlatý úsvit**, který lze považovat za nejvíce vyhraněnou politickou stranu ze všech shora zmíněných, když obdržel 9,38 % hlasů a získal 3 křesla europoslanců (od předchozích voleb do Evropského parlamentu tak zaznamenal nárůst o necelých 9 %).²² A to i přesto, že Zlatému úsvitu bylo povoleno kandidovat až rozhodnutím řeckého nejvyššího soudu na začátku května (z obav před možným zákazem účasti v evropských a místních volbách byly jeho příznivci vytvořeny alternativní strany s názvem Helénský úsvit nebo také Národní úsvit). Zároveň byla vůči mnohým členům Zlatého úsvitu vedena rozličná represivní opatření (viz dále). Uvedené však straně příliš příznivce neodlákalo a nadále má v řecké společnosti i přes svoji velmi vyhraněnou rétoriku znatelnou podporu²³. Zároveň docházelo k zakládání politických stran stejného názvu i programu v dalších zemích, například ve Španělsku byla na podzim zaregistrována tamní odnož Zlatého úsvitu.

Bulharská **Ataka** sice v parlamentních volbách v říjnu 2014 jenom těsně překročila práh pro vstup do parlamentu ziskem 4,52% hlasů, populisticko-extrémistická voličská základna však do parlamentu vyslala i další dva subjekty – Patriotickou frontu (odštěpenci

²² Zároveň v roce 2014 Zlatý úsvit zaznamenal relativní úspěch i v lokálních volbách, kdy například v přímé volbě starosty Athén obdržel jeho kandidát 16 % hlasů.

²³ V parlamentních volbách v lednu 2015 strana získala 6,28 %, tj. 17 křesel.

Ataky, kteří se zavázali poskytovat svými hlasy vládní koalici absolutní většinu) se ziskem 7,28% hlasů a stranu Bulharsko bez cenzury s 5,69% hlasů.

I přes uvedené úspěchy krajně pravicových (či populistických) politických stran však tyto strany nedokázaly nalézt v Evropském parlamentu společnou řeč a nevytvořily společnou frakci. Ačkoli již před volbami bylo možno zaznamenat iniciativu Marine le Penové a Geerta Wilderse k vytvoření společného bloku pod názvem Evropská aliance pro svobodu, nakonec se ukázaly vzájemné neshody silnější. Zatímco se totiž tyto strany shodnou na kritice EU či na požadavku omezení imigrace, rozdílné pohledy mají na ekonomiku (někteří jsou liberálové, jiní konzervativci) nebo práva gayů či vztah k Izraeli (v obou případech některé strany uvedené podporují jakožto formu protestu vůči arabským přistěhovalcům). Nadto britský UKIP označuje například Národní frontu za radikální z důvodu jejích opakovaných projevů antisemitismu, a proto s ní odmítá úžeji spolupracovat. Ukázalo se tedy, že tyto strany mohou být relativně silné na „svém území“, vzájemná kooperace (jakkoli deklarovaná) je však obtížná.

3.3. Významné krajně pravicové ideologické projekty v roce 2014

Vyjma politických stran, jejich aktivit a úspěchů, je nezbytné sledovat také politické iniciativy, které sice nemají ambici účastnit se volebních klání, avšak které mohou mít na projevy krajní pravice výrazný vliv. Navíc z důvodu značné internacionalizace krajně pravicového hnutí mohou stejné či podobné projekty vznikat též v České republice. Některé dále zmíněné projekty byly vytvořeny již v minulých letech a pouze navázaly na svoji předchozí činnost, některé byly vytvořeny nově v roce 2014.

Z již dříve vzniklých patřilo i v roce 2014 mezi neaktivnější hnutí s názvem **Generace identity**, jež našlo odezvu též v českém krajně pravicovém prostředí. Hlavním tématem tohoto původně francouzského hnutí je ochrana evropské identity, přičemž ta je dávana do kontrastu s islámem a arabskou imigrací do evropských zemí. Nyní již představuje určitý celoevropský projekt, který se však vyznačuje silným autonomním charakterem, kdy se menší skupiny v rámci uskutečněných akcí k tomuto projektu přihlásí, aniž by byly propojeny s dalšími skupinami. Zmíněné akce, jako je často roznášení letáků či pořádání přednášek, se doposud nevyznačují výraznou radikálností, jejich cílem je především upozornit na rizika, která spatřují v údajné islamizaci Evropy. Například v Rakousku získala v roce 2014 pozornost aktivita připisovaná tamním „identitářům“ (s nimiž mj. navazovali v průběhu roku užší kontakt též čeští sympatizanti Generace identity), v rámci které aktivisté přelepili některé názvy ulic slogany zaměřenými proti radikálnímu islámu (některé ulice tak dostaly názvy jako Sharia-Gasse nebo IS Rekrutierung). Kromě těchto „autonomních akcí“ však dochází také ke společnému celoevropskému setkávání příznivců Generace

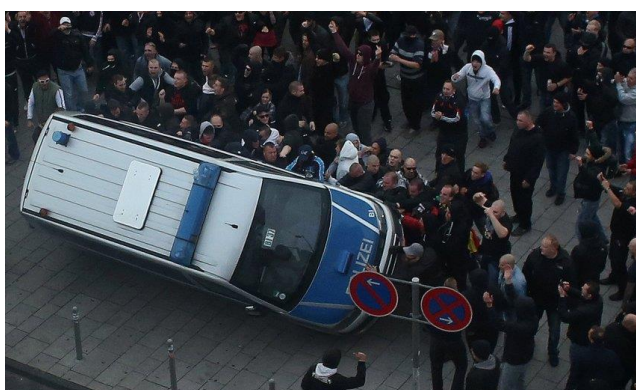

Přejmenování ulic rakouskou Generací identity (zdroj: kurier.at)

identity, které se například uskutečnilo na konci června ve Stockholmu pod názvem „Identitářské myšlenky VI“.²⁴ Z dalších širších evropských projektů pak lze zmínit též „ligy obrany“, které působí v jednotlivých zemích pod podobným názvem (viz Polish Defense League či British Defense League, případně též Czech Defence League), jejich vzájemná provázanost či stupeň kooperace však dosahuje ještě nižší úrovně než v případě Generace identity. Z výrazně rizikovějších a extremističtějších ideologických skupin pak nadále bylo možno nacházet buňky neonacistických militantních skupin, typicky Blood&Honour, jež však v zásadě vždy působí izolovaně a nelze zaznamenat jejich užší spolupráci.

Z nově vzniklých projektů je nezbytné zmínit především dva, které si získaly pozornost v druhé polovině roku v Německu. Obě dále zmíněné aktivity byly zaměřeny vůči islamismu, respektive obecně proti příšlým a přicházejícím imigrantům z arabských zemí, a odrážely vzednuté xenofobní či islamofobní nálady nejenom v Německu.

Demonstrace HoGeSy v Kolíně nad Rýnem
(zdroj: spiegel.de)

Za první lze považovat skupinu působící zhruba od počátku září²⁵ s názvem **HoGeSa** (Hooligans gegen Salafisten, tj. Chuligáni proti salafistům). Ta v sobě spojila fotbalové chuligány mající blízko ke krajní pravici (což ostatně není novým fenoménem, například v Německu byly již od února zvýšené náznaky, že se chuligáni zapojují do anti-islamistických protestů). Na internetu a sociálních sítích získala

mobilizovat též na veřejné akce. Shromáždění konané dne 26. října v Kolíně se zúčastnilo několik tisíc osob (dle některých zdrojů 3 000, dle jiných 5 000). Během protestu došlo k vyhocení situace (především po konfliktu s osobami oblečenými v tureckých barvách) a následným rozsáhlým střetům s policejními jednotkami. Celkem byly zraněny desítky policistů a demonstrantů (mj. také z řad krajní levice, která svolala vůči pochodu Hogesy protidemonstraci).

Hogesa během krátké chvíle desetitisíce příznivců a dokázala své příznivci

Ještě větší podporu si pak získalo hnutí **Pegida** (zkratka z německého Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes, v překladu Vlastenečtí Evropané proti islamizaci Západu) působící zhruba od října v Drážďanech. Podobně jako Hogesa i Pegida vznikla

v reakci na incident s vytvořením Šaría hlídek a jejím hlavním cílem mělo být poukázání na rizika islamizace Evropy. Pegida získala velký ohlas především (a do určité míry v roce 2014 pouze) v Drážďanech, kde se shromáždění,

²⁴ Z ostatní „kongresů“ krajní pravice si získala v roce 2014 pozornost též konference Evropského kongresu národního politického institutu konaná na počátku října v Budapešti, jejíž konání však maďarský premiér zakázal (akce se měl účastnit například též ruský ideolog euroasianismu Alexandr Dugin).

²⁵ Bezprostředním impulsem pro vznik tohoto hnutí bylo vytvoření tzv. „šaría hlídek“ v ulicích Wuppertalu, které sdružovaly skupinky muslimů v reflexních vestách, jež se prohlásily za ochránce pořádku v muslimské čtvrti podle nejortodoxnější interpretace Koránu.

kteře pořádala, opakovaně zúčastnily tisíce až desetitisíce osob (největší akce v roce 2014 se těsně před Vánoci mělo zúčastnit 17 500 demonstrantů). Zároveň vznikl problém, jak k akcím Pegidy přistupovat, neboť pravicoví radikálové tvoří jen zlomek demonstrujících a shromáždění nejsou otevřeně xenofobní ani násilná (z „větších“ stran Pegidě vyjádřila podporu například Alternativa pro Německo; avšak i bavorská Křesťanskosociální unie (CSU) nejprve vyjádřila pochopení pro některé požadavky hnutí a vznesla požadavek na rychlejší odsun neúspěšných žadatelů o azyl; později již vyjadřovala vůči akcím Pegidy odpor). Kancléřka Angela Merkelová však hnutí Pegida odmítla jako xenofobní a podněcující násilnosti a později začalo být častěji obviňováno z podněcování nenávistných nálad a veřejně odmítáno. Podle zpráv německé vnitřní zpravodajské služby ale pravicoví extremisté neměli v roce 2014 vliv na vedoucí struktury Pegidy. Nicméně se část z nich objevovala na akcích tohoto uskupení, které se od nich ovšem distancovalo.

Oba tyto projekty si získaly pozornost též v prostředí české krajní pravice, když o jejich akcích bylo pravidelně informováno. Zároveň bylo možno zaznamenat hlasy volající po uskutečnění podobných akcí v České republice. V roce 2014 však žádné relevantní české „pobočky“ těchto iniciativ nebyly vytvořeny (její příznivci se nadále seskupovali v rámci jiných projektů), minimálně v ideologické rovině však měly uvedené projekty vliv i na české krajně pravicové prostředí.

3.4. Závažné incidenty spáchané sympatizanty krajní pravice

Podobně jako v předchozích letech i v roce 2014 bylo možno zaznamenat rozličné incidenty, za nimiž stáli příznivci krajní pravice. Jakkoli se tyto lišily svoji razancí, cílem útoku či následky, obecně lze konstatovat, že mezi nejvážnější nadále patřily útoky na vybrané nenáviděné cíle (především menšiny či příznivce krajní levice) a nepokoje během pořádaných shromáždění.

Slovensko na počátku roku 2014 pobouřily zprávy o opakovaných a několik měsíců neřešených **útocích neonacistů na studentský bar Mariatchi v Nitře**. Po medializaci celého případu policie zadržela několik útočníků, jejichž počínání nadále vyšetřuje. Zadržené osoby měly být navázány též na Lidovou stranu – Naše Slovensko. Po odhalení tohoto případu se na Slovensku obecně opětovně rozvířila debata o přístupu k pravicovým extremistům a jejich eliminaci.

V Polsku si největší pozornost vysloužil již tradičně „**Pochod nezávislosti**“ konaný u příležitosti polského státního svátku dne 11. listopadu, jehož se každoročně účastní desetitisíce osob. K největším střetům letos došlo blízko Mostu Poniatowskiego resp. Stadionu Narodowego, za řekou Wislou, kde oddělená skupina demonstrantů (z velké části složených z fotbalových chuligánů) zaútočila na policii.

Pochod nezávislosti 2014 (zdroj: wiadomosci.dziennik.pl)

Při střetu bylo zraněno 32 osob, z toho 12 policistů. Během dne pak policie zadržela přes 200 osob (organizátoři však osoby útočící na policii označili za policejní provokatéry, jejichž cílem bylo celou akci zdiskreditovat). Oproti jiným letům naopak nedošlo k výrazným střetům se sympatizanty krajní levice ani nebylo útočeno na objekty spjaté s jejich činností, nedošlo k významnějšímu poškození městského mobiliáře, zapalování automobilů a nedošlo ani k útokům na diplomatické mise (zastupitelský úřad Ruské federace v roce 2013). Podle všeho to však byl efekt změny dosavadní tradiční a dosti problematické trasy pochodu. K opakovaným protestům národovecky až radikálně nacionalistických demonstrantů, doprovázených i fyzickými útoky, došlo v kontextu vývoje na Ukrajině vůči komplexu zastupitelského úřadu Ruské federace ve Varšavě a k potyčce mezi proukrajinskými a proruskými aktivisty i před zastupitelským úřadem Ukrajiny.

Zároveň stojí za zmínku, že polské politicky vyhraněné skupinky působí též v polských zahraničních komunitách (především v Británii), kdy například skupina nazývající se **Zjednocení Emigranci** napadla na konci června koncert pořádaný tamními osobami náležejícími k opačnému politickému spektru (protestní pochod proti tomuto útoku později pořádala skupina pod názvem Dywizjon 161, tedy antifašistická skupina zde sdružených Poláků). Na druhé straně je však třeba uvést, že též polští občané v Británii se stali terčem rasistických útoků ze strany britských pravicových radikálů.

Německá krajní pravice se snažila především využít zvýšeného napětí ve vztahu k arabské komunitě (viz též výše o projektech Hogesa a Pegida). Se vzedmutou vlnou xenofobních nálad mohlo souviset také zapálení nově stavěných budov pro uprchlíky nedaleko Norimberku v prosinci. V obci Vorra byly zapáleny tři objekty, které měly sloužit jako azyl pro přistěhovalce. O politickém motivu útoku svědčí i skutečnost, že na jedné ze sousedních budov se objevily hákové kříže a další xenofobní symboly. Ostatně nevládní organizace sledující problematiku pravicového extremismu opakovaně v průběhu roku informovaly o zvýšení počtu trestných činů spáchaných s xenofobním podtextem.

Po celém evropském kontinentě bylo možno v průběhu roku 2014 zaznamenat též **zvýšený počet antisemitských útoků**, což do velké míry souviselo též s letní izraelskou vojenskou ofenzívou v pásmu Gazy. Zde je však nutno zdůraznit, že některé z antisemitských útoků nejsou páchany příznivci krajní pravice, nýbrž členy muslimských komunit (často přitom nejsou pachatelé nalezeni, a proto o konkrétním motivu útočnicka lze pouze spekulovat). Z konkrétních akcí lze zmínit například vhození zápalné láhve na dveře synagogy v německém Wuppertalu z konce července, ve stejné době došlo k podobnému útoku též na synagogu v Aulnay-sous-Bois nedaleko Paříže, nebo zapálení synagogy v Andrlachtu v září. Antisemitské útoky byly zaznamenány též v Rakousku, kdy mezi nejzávažnější lze řadit fyzické napadení hráče izraelského fotbalového mužstva během fotbalového zápasu osobou vyjadřující podporu palestinskému lidu z poloviny července. V říjnu pak došlo k incidentu i před vídeňskou synagogou, kde útočník ohrožoval ostatní přítomné nožem a vykřikoval antisemitská hesla.

Podobně došlo k mnohým útokům vůči muslimským minoritám v Evropě. Vyjma symbolických či verbálních ataků si pozornost získaly především násilné akty. Takto lze zmínit únorový útok bulharských pravicových extremistů a chuligánů na mešitu v bulharském

Žhářský útok na mešitu v obci Eskilstuna (zdroj: AFP)

Plovdivu. Zde následovalo po soudním řízení, v němž soud rozhodl o obnově staré mešity v centru města, shromáždění, jež se však vymklo kontrole a zhruba 2000 osob začalo na místní mešitu házet kameny a rozbíjet okna (zadrženo bylo 120 osob). Výraznou pozornost si pak získaly tři žhářské útoky na švédské mešity z konce roku, a to ve městě Eskilstuna, kde žhář útočil v době odpolední modlitby (zraněno bylo 5 osob), v městečku Eslöv a v Upsalle, kde žhář útok doprovodil též hanlivými nápisy namířenými vůči muslimům a vyzýval je k odchodu ze

Švédska. Útoky doposud nebyly vyšetřeny, lze ale očekávat, že též souvisejí se vzednutou vlnou xenofobních nálad ve Švédsku.

Ve Švédsku docházelo v průběhu roku také k množství střetů mezi krajně pravicovými skupinami a jejich odpůrci. Jedním z nejvážnějších incidentů byly násilnosti probíhající během srpnové demonstrace v Malmö, kdy bylo během střetů bezpečnostních složek a demonstrantů (včetně těch zúčastněných na demonstraci proti krajní pravici) zraněno deset osob (podobně při protestech krajní pravice 1. května v Jonköpingu byly zraněny 2 osoby a zadrženo okolo dvaceti osob).

3.5. Opatření vůči krajní pravici

Na aktivity krajní pravice samozřejmě reagovaly též státní či nevládní organizace. Zatímco prvé aplikovaly vůči skupinám či jednotlivcům rozličná represivní opatření, nevládní organizace se snažily přicházet s novými idejemi vedoucí k marginalizaci krajní pravice či setrvaly na již „vyzkoušených“ alternativních možnostech boje s krajní pravici.

Z represivních opatření vůči příznivcům krajní pravice lze v prvé řadě vyzdvihnout **trestní stíhání** členů a sympatizantů řeckého **Zlatého úsvitu**. Vyjma již výše zmíněného bylo například v polovině října obžalováno 70 členů této strany, včetně lídra strany a 17 jejích zákonodárců, za účast v ozbrojené zločinecké skupině fungující podle nacistických vzorů a páchající násilné trestné činy. Na počátku listopadu započal v Řecku také soudní proces se skupinou neonacistů, která stála za množstvím násilných či žhářských útoků vůči Romům spáchaných v roce 2012. Zároveň byly v Řecku v září přijaty zákony, které činí trestným popíráním holocaustu a zároveň byly zpřísněny tresty za nenávistné projevy, opět v reakci na některé projevy Zlatého úsvitu.

Významná represivní opatření však bylo možno zaznamenat též v dalších zemích. V Německu nadále získával pozornost pokračující proces s **NSU** (jeho konec je zatím v nedohlednu), kde byla i v roce 2014 často a opakovaně diskutována role německých tajných

služeb na fungování této skupiny. Za zmínku dále stojí, že v červenci shledal francouzský soud vinným **Kristiana "Varga" Vikernese** za podněcování rasové nenávisti za publikování rasistických příspěvků zaměřených proti židům a muslimům (Vikernes je znám též českým sympatizantům krajní pravice a již jeho původní zatčení vyvolalo u českých pravicových extremistů odezvu). Odsouzen byl k podmíněnému trestu odnětí svobody na 6 měsíců a pokutě 8 000 eur. Významná soudní řízení s pravicovými extremisty se konala též v Rakousku. Nejprve v srpnu odsoudil rakouský soud dvě osoby podílející se na fungování internetové stránky **Objekt 21** (dodávka jeden z nejvýznamnějších rakouských pravicově extrémních serverů, jež byl znám též českým aktivistům) k několika letům odnětí svobody za provedení žhářského útoku. V září pak začal ve Vídni proces se sedmi fotbalovými chuligány, kteří napadli budovu Turecko-kurdské kulturní asociace. Z dalších (ČR geograficky vzdálenějších zemí) lze zmínit zásah španělské policie proti neonacistickému gangu, který měl vydírat a násilím získávat finance, jež měl později využít na uhrazení výloh při procesech, v nichž jsou stíháni další členové jejich skupiny za násilné trestné činy. Během domovních prohlídek se u těchto osob našlo množství zbraní i fašistických reálií. Podobně ve Švédsku bylo možno zaznamenat zostřená opatření vůči krajní pravici, a to především s ohledem na její posilování.

V Polsku se snaží omezit veřejné projevy primárně radikálně pravicových subjektů opakovanými novelami Zákona o shromažďování z 5. července 1990 (Prawo o zgromadzeniach, v pozdějším znění), jehož některá ustanovení však prohlásil polský ústavní soud 18. září 2014 za neústavní, což vedlo k jeho další novele vydané v polské sbírce zákonů 3. října 2014.

Z hlediska **extremismu na internetu** stojí za povšimnutí květnové zatčení maďarského extremisty Bély Vargy v USA, který vlastní internetovou stránku kuruc.info (jeden z nejvýznamnějších maďarských pravicově extremistických serverů). Varga byl zatčen z důvodu pronásledování a vyhrožování právníkovi, který dosáhl předvolání Vargy k vyšetřovacím orgánům ohledně výše zmíněných internetových stránek. Po propuštění na kauci však Varga uprchl do Kanady (vlastní kanadské i maďarské občanství).

Kromě represí vůči jednotlivcům byla přijímána též opatření vůči celým krajně pravicovým skupinám. Zde lze za nejvýznamnější akt považovat rumunský zákaz skupin, které jsou mj. navázány i na maďarský Jobbik (Hnutí 64 Žup, Armáda psanců či Nová Maďarská garda). Důvodem byly především zvyšující se nepokoje na akcích těchto skupin, které usilují o **autonomii Sikulska** (rumunské území s výraznou maďarskou menšinou). Rumunsko tak odůvodnilo zákaz těchto skupin „národní bezpečností a etnickou soudržností“.

Z hlediska **aktivit nevládních organizací** stojí za povšimnutí například počín německých protixtremistických aktivistů, kteří na konci roku vytvořili novou mobilní aplikaci, která sleduje krajně pravicová shromáždění v Berlíně. Aplikace by měla sledovat, kde a kdy se pravicoví extrémisté setkají a poskytnout příležitost jejich pochod bud' zmařit nebo naopak shromáždít blízko nich skupinu

Protiextremistická akce ve Wunsiedelu (zdroj: AFP photo)

jejich odpůrců (zároveň se však ocitly hlasy, které varují před zneužitím aplikace ze strany samotných pravicových radikálů). Z množství dalších protiextremistických aktivit si vysloužila pozornost, a za všechny příklady lze zmínit, antikampaň vůči tradičnímu shromáždění ve městě Wunsiedel k bývalému hrobu Rudolfa Hesse, velitele koncentračního tábora Osvětim. Obyvatelé tohoto města se rozhodli za každý krok neonacistů věnovat peníze nevládní organizaci pomáhající členům krajně pravicových spolků opustit toto prostředí (tzv. exit programy), takže ve své podstatě pochodující příznivci krajní pravice každým svým krokem podpořili organizaci zaměřenou proti nim.

3.6. Události na poli krajní levice

Z hlediska krajní levice si i v roce 2014 hlavní pozornost vysloužilo militantní anarchistické hnutí, případně činnost radikálních levicových (komunistických) politických stran, jež však na výrazný úspěch ve volbách v roce 2014 nedosáhly (za všechny příklady lze uvést zisk 6,11% hlasů radikální Komunistické strany Řecka ve volbách do Evropského parlamentu).

Mezinárodní militantní anarchistické hnutí zůstávalo i v roce 2014 velmi aktivní. Nadále se vyznačovalo výraznou mezinárodní, avšak striktně neformální propojeností vyjádřenou pácháním rozličných solidárních akcí, vydáváním podpůrných materiálů v různých zemích Evropy, zakládáním jednotlivých buněk širokých neformálních skupin apod. O jednotlivých akcích se pak aktivisté mohli dozvědět prostřednictvím virtuálních kanálů, díky čemuž mohly jejich činy získat mezinárodní ohlas a být chápány za součást širokého anarchistického boje (viz mj. také akce českých militantních anarchistů). Z konkrétních organizací patřila mezi nejviditelnější a nejdůležitější nadále Mezinárodní anarchistické federace (FAI), Mezinárodní revoluční front, Revoluční boj či Konspirace ohnivých buněk. Anarchistické hnutí bylo často propojeno též s radikálními environmentálními skupinami (Frontou za osvobození zvířat či skupinou s názvem Země především!).

Oproti roku 2013 se opět zvýšila aktivita řeckých militantních anarchistů. Mezi nejvážnější incidenty lze řadit výbuch automobilu naloženého 75 kilogramy výbušniny z počátku dubna před jednou z athénských bank. Výbuch zanechal značné materiální škody na okolních budovách, nikoho však nezranil (výbuchu předcházely dva varovné telefonáty). Bombový útok byl dán především do souvislosti s probíhajícími procesy nad řeckými anarchisty, zároveň však měl obecně podpořit anarchistický boj. K akci se přihlásila obecně známá skupina Revoluční boj, konkrétně Komando Lambrose Foundase²⁶ (stejněmu muži byl mj. věnován i žhářský útok na policejní stanici v březnu). Již před tímto útokem i po něm došlo také k dalším militantním akcím: například ke granátovému útoku na automobil jednoho člena řecké vězeňské stráže, ke granátovému útoku na sídlo mediální skupiny SKAI provedenému skupinou nazývající se „Nihilistické buňky“ v půli července (útočný granát byl upraven tak, aby nedošlo ke zraněním osob, zároveň však pachatelé v prohlášení uvedli, že příště již provedou masivnější útok), k zapálení kavárny Zlatého úsvitu v Athénách na konci října či k množství dalších žhářských útoků na rozličné cíle. Začátkem prosince došlo k teroristickému útoku na budovu Izraelského velvyslanectví v Athénách střelbou ze samopalu

---

²⁶ Lambros Foundas byl členem organizace Revoluční boj, který byl usmrcen policií při krádeži auta (v anarchistickém hnutí však byla jeho smrt považována za „policejní vraždu“). Jeho smrt byla opakovaně připomínána při páchání militantních útoků (mj. například v roce 2011 při útocích na mýtnou bránu v ČR).

bez zranění a větších materiálních škod, k němuž se přihlásila v únoru 2015 militantní teroristická organizace „Skupina lidových bojovníků-OLA“, která obdobným způsobem zaútočila v prosinci 2013 na rezidenci německého velvyslance. Velký útok na věznicí měl plánovat též z vězení uprchlý Christodulos Xiros,²⁷ který patřil ke skupině říkající si Hnutí 17. listopadu, jenž byl na počátku roku 2015 opětovně dopaden.

Mnohé útoky (nejenom v Řecku) pak byly spáchány v souvislosti se vzdušnou vlnou

Následky teroristického útoku v Athénách v dubnu (zdroj: European Pressphoto Agency)

„tradičního“ **držení protestních hladovek vězněnými aktivisty** (mezi nejznámější současné hladovkáře patří Nikos Romanos a Yannis Michailidis). Hladovky nejenom upozornily na množství vězněných či stíhaných anarchistických aktivistů, ale zpětně lze říci, že dokázaly zároveň podpořit a zaktivizovat celé anarchistické hnutí. První výrazná vlna hladovek byla ohlášena řeckými vězni na konci června a připojili se k ní například i němečtí anarchističtí vězni (hladovku chápali za projev solidarity s vězněnými řeckými soukmenovci). Druhá vlna protestních hladovek byla vyhlášena na konci roku. Na podporu těchto hladovkářů byly neuvězněnými anarchisty páčány další násilné akce, za všechny příklady lze zmínit žhářské útoky na bankomaty v Athénách na začátku prosince, žhářský útok na automobil v Londýně (bezpečnostní agentury) a Bristolu (automobil jednoho z předních představitelů multinárodního podniku), zapálení tří automobilů členů Evropského parlamentu v Bruselu a množství dalších akcí, které způsobily větší či menší škody (nejvíce z nich bylo spácháno v Řecku). Zároveň proběhlo několik solidárních demonstrací,²⁸ které často nabyly násilného charakteru a proměnily se v potyčky s policejními jednotkami (opět především v Řecku).

²⁷ Christodulos Xirox byl usvědčen z podílu na šesti vraždách, včetně vraždy amerického vojenského atašé. Za tyto trestné činy dostal šest doživotních trestů a dalších 25 let odnětí svobody.

²⁸ Kromě těchto demonstrací proběhla v Řecku i další násilná shromáždění, často v souvislosti s připomínkou některých významných osob anarchistického hnutí (vězněných či dříve usmrčených). Po násilnostech se z jejich vyprovokování vzájemně obviňovali účastníci i policejní jednotky. Například v Athénách proběhly rozsáhlé nepokoje v prosinci při příležitosti solidární demonstrace u výročí zastřelení Alexandrose Grigoropoulose. Po upomínkovém pochodu začali protestanti útočit na policii, sídla bank či obchody (policie zadržela okolo sta osob).

Žhářský útok na policejní automobily (zdroj: Indymedia UK)

Výraznou aktivitu v roce 2014 vyvíjelo také **britské militantní anarchistické hnutí**, a to především v oblasti Bristolu a Brightonu (v okolí těchto měst docházelo k množství anarchistických žhářských útoků, krom jiného lze zmínit například zapálení čtyř luxusních aut a vysílací přenosové soustavy v červnu či podpálení tří policejních aut v lednu a září). Nedaleko Bristolu také došlo k bombovému útoku na soudní budovu v obci Yate ke kterému se přihlásila pobočka FAI –

svědomí & zuřivost (útok způsobil významné materiální škody, úmyslně byl však proveden v brzkých ranních hodinách tak, aby nedošlo ke zranění osob). Na konci srpna byl uskutečněn útok proti firmě BAE Systems, který byl chápán jednak jako protest proti této zbrojařské firmě, ale také jako protest proti právě uskutečněnému summitu NATO v Newportu. V souvislosti s konáním tohoto summitu byl také spáchán žhářský útok vůči automobilu patřícímu kadetské škole v Bristolu, přičemž útok na vojenské objekty byl spáchán opakovaně – již v únoru byl podniknut žhářský útok na základnu britského námořnictva nacházející se ve stejném regionu. Nadále aktivní zůstávalo také anarchistické hnutí v Londýně.

Anarchistické skupiny vyvíjely činnost **též v Německu**. Za projev ekologického boje byl označen útok z konce července na několik automobilů firmy 'Bayer AG', jako projev boje proti mezinárodnímu kapitalismu a vykořisťování dělníků byl označen zářijový žhářský útok na automobil společnosti Sodexo. Zároveň bylo možno zaznamenat v německé metropoli Berlíně několik útoků na zastupitelské úřady země, jež aktuálně hrají v mezinárodním anarchistickém hnutí významnou úlohu. Takto bylo na počátku června zapáleno auto patřící řecké ambasádě, a to jako projev solidarity s vězňenými a souzenými řeckými anarchisty. Komando Berivan Sason se pak přihlásilo k říjnovému žhářskému útoku na dva automobily turecké ambasády v Berlíně, jež útočníci v následném prohlášení dali do souvislosti se solidaritou s kurdskými bojovníky (viz níže).

Násilný anarchistický útok byl na konci listopadu zaznamenán **též v polské Varšavě**, kde útočníci, kteří se přihlásili k FAI a nazvali se též „Queer Meinhof“, zapálili auto městské policie (údajně v reakci na její předchozí aktivity, kdy zasahovali, dle útočníků přespříliš tvrdě, proti bezdomovcům). Dne 8. listopadu proběhl ve Varšavě antifašistický pochod pod heslem „Společně proti nacionalismu“ za účasti několika set osob z řad anarchistů a jiných příslušníků radikální levice. Akce se zúčastnila i skupina mladých komunistů pózujících s vlajkami SSSR. To vyvolalo nevoli anarchistů a obě skupiny od sebe musela oddělit až policie. V září byly v Polsku též vydány publikace vztahující se k mezinárodnímu anarchistickému boji (především k řecké Konspiraci ohnivých buněk) a uskutečňování přímých akcí.

Na rozdíl od minulého roku pak **ubylo násilných útoků**, které by způsobily razantní materiální škody, **v Itálii**. Uvedené může souviset především s probíhajícími soudními procesy s představiteli rozličných anarchistických skupin, z nichž jsou někteří obžalováni též z páchaní teroristických akcí či podpory teroristických skupin a terorismu samotného. Za zmínku tak stojí především listopadová vlna vandalských útoků (proti bankám, státním

institucím, kostelům, justičním palácům) ve jménu anarchistických idejí, uskutečněná mj. opět jako podpora souzených a vězněných aktivistů (tyto solidární akce s italskými aktivisty byly uskutečňovány též v dalších zemích Evropy). Nadále pak v Itálii zůstávalo aktivní hnutí NO TAV, které se staví proti vysokorychlostní železnici v severní Itálii. V polovině prosince byli mj. čtyři její členové shledáni vinnými z terorismu (za uskutečněné sabotážní akce), což vedlo k dalším solidárním militantním akcím (podobně již dříve v roce 2014 bylo mnoho jejich přívrženců zatčeno a obviněno z rozličných trestných činů).

Podobně **Španělsko**, třetí z jihoevropských zemí, v níž zaujímá militantní anarchismus tradičně významnou pozici, zaznamenalo v roce 2014 méně militantních aktivit krajní levice. Z těch nejzávažnějších lze zmínit žhářský útok proti krajně pravicovému squatu v Madridu z konce srpna. Přesto zde ideologicky zůstávalo militantní anarchistické hnutí aktivní, přičemž na konci roku španělská policie v rámci operace Pandora zatkla 11 osob za účast na anarchistické teroristické organizaci (tato policejní akce opět vyvolala v anarchistickém hnutí mezinárodní odezvu; za příklad solidárního projevu lze zmínit útok barvami na španělské velvyslanectví v Amsterdamu)²⁹.

Jednotlivé militantní akce pak bylo možno zaznamenat též v dalších evropských zemích. Poměrně aktivní bylo v roce 2014 anarchistické hnutí ve Švýcarsku, kdy za příklad provedených akcí lze uvést solidární žhářský útok na policejní automobil v Basileji (jako podpora uprchlíků v Berlíně) z počátku října. Z akcí francouzských anarchistů lze zmínit únorové zapálení vozidla náležející firmě SPIE z důvodu jejího zapojení do výroby sledovacích kamer.

Kromě toho byly v jednotlivých zemích nadále aktivní jednotlivé anarchistické komunity, které se soustřeďovaly především na ideologický boj a pouze občasně participovaly na akcích, během nichž docházelo k narušení veřejného pořádku. Za všechny příklady lze zmínit již „tradiční“ únorové protesty ve Vídni (ve spojitosti s každoročně pořádaným „buršáckým“ plesem), které byly tentokrát namířeny především proti parlamentní straně FPÖ. Během proběhnuvších nepokojů byly způsobeny škody ve výši 1 milionu eur, bylo zraněno 20 osob, zničeno 11 policejních aut a 15 osob bylo zadrženo.

Násilnosti ve Vídni (zdroj: DPA)

V druhé polovině roku bylo možno ze strany krajní levice zaznamenat ve více evropských zemích (mj. též v České republice) **zvýšenou podporu kurdských bojovníků za samostatnost**. Uvedené souvisí především se zapojením kurdských jednotek do bojů s Islámským státem, které do určité míry obnovilo již dříve navázané styky mezi některými kurdskými a krajně levicovými skupinami. Vyjma projevované solidarity s Kurdy a jejich bojem proti islámskému státu, ale také obecně v boji za jejich nezávislost, byly poměrně hojně sledovány jejich jednotlivé bojové úspěchy a ojediněle páčány též solidární akce (viz výše útok na tureckou ambasádu v Berlíně). Příznivci krajní levice se také zapojili do

²⁹ Posléze 7 osob bylo propuštěno a případy 4 zbylých osob byly předány soudu.

některých střetů mezi Araby a Kurdy v západoevropských městech, opět v souvislosti s událostmi probíhajícími na Středním východě (například v Hamburku na počátku října).

WE STAND IN SOLIDARITY WITH
**FREEDOM FIGHTERS
OF ROJAVA**

4. Seznam použitých zkratk

ABC – Anarchist Black Cross – Anarchistický černý kříž
AČR – Armáda ČR
AFA/Antifa – Antifašistická akce
CzDL – Czech Defence League
ČL – Čeští lvi
ČSAF – Československá anarchistická federace
DSSS – Dělnická strana sociální spravedlnosti
DM – Dělnická mládež
ESSK – Evidenčně statistický systém kriminality
FAI – Neformální anarchistická federace
GI – Generace identity
GIBS – Generální inspekce bezpečnostních sborů
JN – Junge Nationaldemokraten
KŘP – Krajské ředitelství policie
KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy
KSM – Komunistický svaz mládeže
LEX – levicově extremistický, levicoví extremisté
LP - Levá perspektiva
MO – Ministerstvo obrany
MSP - Ministerstvo spravedlnosti
MV – Ministerstvo vnitra
MZ – Ministerstvo zahraničí
NAL – Nová antikapitalistická levice
ND – Národní demokracie
NK – Národní kongres
NPD – Nationaldemokratische Partei Deutschlands
NSZ – Nejvyšší státní zastupitelství
PEX – Pravicově extremistický, pravicoví extremisté
PMS – Probační a mediační služba ČR
SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
SMKČ – Svaz mladých komunistů Československa
SocSol – Socialistická solidarita
SRB – Síť revolučních buněk
TZ – Trestní zákoník
ÚO – Územní odbor
ÚOOZ – Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
WPM – White Power Music